

Metodika nastave likovne kulture: Slobodne teme i izbori učenika u nastavi predmeta Likovna kultura

Majcen, Martina

Master's thesis / Diplomski rad

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Academy of Fine Arts / Sveučilište u Zagrebu, Akademija likovnih umjetnosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:215:231328>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-24**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Academy of Fine Arts in Zagreb](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
AKADEMIJA LIKOVNIH UMJETNOSTI
Diplomski sveučilišni studij LIKOVNA KULTURA

DIPLOMSKI RAD
**SLOBODNE TEME I IZBORI UČENIKA U NASTAVI PREDMETA
LIKOVNA KULTURA**

Studijski program: Diplomski sveučilišni studij Likovna kultura

Studentica: Martina Majcen

Matični broj: D – 371 / N

Mentorica: doc. mr. art. Sonja Vuk

Zagreb, srpanj 2017.

SADRŽAJ:

1. Sažetak.....	2
2. Uvod	4
3. Teorijski dio	6
3.1 Važnost individualnog pristupa.....	6
3.2 Kvalitetnija nastava.....	7
3.3 Važnost slobode u nastavi.....	7
3.4 Montessori pristup.....	8
3.5 Emocije u učenju.....	9
3.6 Tematski interesi učenika.....	10
4. Empirijski dio.....	11
4.1 Cilj istraživanja.....	11
4.2 Uzorak istraživanja.....	12
4.3 Metode i instrumenti istraživanja.....	12
4.4 Oblici rada i nastavne metode.....	13
4.5 Opis tijeka istraživanja.....	14
5. Prikaz i analiza rezultata.....	15
5.1 Analiza upitnika.....	15
5.2 Analiza rezultata.....	16
5.3 Analiza likovnih uradaka.....	23
5.4 Rezultati održanih nastavnih sati.....	28
5.5 Rasprava.....	29
6. Zaključak.....	31
7. Literatura.....	32

Dodaci:

1. Pripreme za nastavne sate.....
2. Upitnici.....
3. Radovi učenika.....

1. SAŽETAK:

Svrha je ovog istraživanja potaknuti intrinzičnu motivaciju učenika kako bi sami odabrali temu ili motiv rada te sredstva za rad s ciljem razvijanja kreativnosti i stavova. U uobičajenoj praksi nastave predmeta Likovna kultura nastavnik nameće temu i sredstva za rad kojima će se učenici služiti. Učenici nemaju pravo izbora, što nekada može biti loše jer se učenici ne mogu uvijek dovoljno dobro izraziti obradom nametnute teme i sredstva za rad.

Cilj je ovog diplomskog rada zabilježiti mišljenje učenika o slobodnim temama i izborima u nastavi Likovne kulture i, sukladno tome, u nastavnoj praksi dokazati povećan interes za nastavu.

Rezultatima istraživanja odgovorilo se na sljedeća istraživačka pitanja:

1. Kakvo mišljenje i stav imaju učenici o predmetu Likovna kultura?
2. Treba li učenicima više slobode u nastavi predmeta Likovna kultura?
3. Hoće li takva vrsta nastave poticati veći interes učenika za predmet Likovna kultura?
4. Hoće li učenici u takvoj nastavi imati kreativnije rezultate?

Istraživanje je provedeno kvalitativnom metodom, uz primjenu ankete, pisanih bilježaka vođenih tijekom nastavnih sati i fotodokumentacije učeničkih radova.

Potvrđen je očekivani rezultat istraživanja, a to je subjektivni osjećaj slobode i izbora učenika u nastavi predmeta Likovna kultura. Na temelju tih rezultata nastavnici će moći uvesti više slobode u izborima učenika, što bi rezultiralo kreativnijim učeničkim radovima, većom motivacijom učenika te isprobavanjem više različitih tehnika kroz što različitije teme.

Summary

The purpose of this thesis is to encourage students' intrinsic motivation so that they can choose the subject or a theme of school work and art tools in order to develop and improve their creativity and opinions. The usual classwork situation regarding Art class is that the teacher decides on the subject and tools used by students during class activities. Students do not have an opportunity to choose, which is occasionally bad because students cannot express themselves well enough through pre-determined subjects and tools.

The aim of this thesis is to record students' opinions when it comes to choosing subjects and making decisions during Art class and, in relation to that, to prove that there exists an increased interest for class activities among students.

The research was aimed at answering these questions:

- 1. What is students' opinion in general when it comes to Art class?*
- 2. Should students be allowed more freedom in planning classes?*
- 3. Would this way of teaching elicit more interest for the class among students?*
- 4. Would this method contribute to better creativity among students?*

The research was done using qualitative method, with the usage of a poll, as well as with written notes taken during lectures and photo documentation of students' works.

The expected results of the reasearch were confirmed and those were in favor of the subjective feelings of students and the opportunity to make decisions in class planning. Based on these results, teachers will be able to give students more opportunities to choose, which would result in more creativity in students' works, better motivation of students, as well as exploration of various techniques and a variety of themes.

2. UVOD

Svaki pojedinac, u ovom slučaju učenik, poseban je na svoj način. Međutim, školski sustav sve do današnjih dana funkcionira po sljedećem principu: pokušava se naći rješenje kako bi svi učenici učili na jednak, akademski način. Pritom se zanemaruju njihove potrebe, interesi, stavovi, želje pa i emocije. Svi učenici ne mogu učiti sve po istim principima. Neki su od njih vizualni tipovi. Oni će najbolje učiti kroz mentalne mape, crtajući ključne pojmove koji se granaju i nadopunjuju drugim činjenicama ili definicijama. Neki su učenici auditivni tipovi i najlakše će učiti uz glazbu, dok će kinestetički tipovi najbolje učiti uz određene pokrete ili kretanje. Svaki bi učenik trebao imati mogućnost izbora načina učenja, bez nametanja drugih načina. Ljudi općenito, bez obzira na dob, najbolje i najlakše uče kada sami primjenjuju gradivo, napose kada ga primjenjuju kroz iskustveno učenje. Kada bi učenici imali mogućnost biranja vlastitog načina učenja tijekom obrađivanja nastavnog sadržaja u predmetu Likovna kultura, pretpostavlja se da bi se lakše izražavali tijekom likovnog zadatka, bili bi motiviraniji te kreativniji. Davanje slobode izbora učenicima, konkretno biranjem teme i sredstva pri radu, potiče se njihova intrinzična motivacija.

Biranje osobne teme, nečeg što ima dublje značenje za njih, potaknut će ih na dublje promišljanje nastavnog sadržaja, što može rezultirati kreativnijim i kvalitetnijim radom. Više će pažnje posvetiti radu, promišljat će o sebi samima, upoznavat će sebe te će tijekom evaluacije moći bolje predstaviti svoj rad drugima. Poticanje učenika tijekom nastave da se međusobno bolje upoznaju i predstave jedni drugima može uvelike pridonijeti socijalizaciji učenika te ukloniti predrasude i stereotipe koji mogu značajno utjecati na djecu te dobi. Biranjem materijala, odnosno sredstva za rad, osim što će moći lakše izraziti vlastitu temu koristeći tehniku po želji, učenici će osvijestiti važnost vlastita odabira. Ako tijekom uobičajene nastave učenik unutar neke nastavne jedinice može bolje ispuniti zadatak koristeći neku drugu tehniku, trebalo bi mu to dopustiti i poticati njegovu kreativnost. Isto vrijedi i za biranje teme. Tijekom uobičajene nastave i obrade nastavne jedinice, svi su učenici primorani raditi isti likovni zadatak s istom temom. Takva nastava rezultira s puno sličnih radova. Pojedini učenici imaju više ideja za rad koje, stoga, nisu u mogućnosti realizirati te na taj način ne razvijaju vlastiti potencijal i kreativnost.

S obzirom na ove činjenice, provedeno je istraživanje u svrhu unaprjeđenja kvalitete nastave predmeta Likovna kultura. Ideja je istraživanja uvođenje slobodne teme i izbora u nastavu kako bi učenici bili kreativniji i motiviraniji za rad. Osim toga, imali bi potpuno drugačije radove od drugih koji bi bili napravljeni unutar određenih smjernica. Razvijali bi kreativnost, vlastite ideje, osobni stil te izražavali emocije. Ključne bi pojmove primijenili na radu kroz vlastitu interpretaciju, što bi pomoglo učenicima da ih što lakše nauče.

3. TEORIJSKI DIO

3.1 Važnost individualnog pristupa

Učenici najbolje uče kada žele učiti, a učenje je najdjelotvornije kada je zabavno.¹ Istraživanja su pokazala kako samo 30% učenika djelotvorno uči primjenom standardnog akademskog, apstraktnog i teorijskog učenja. Ostalih 70% uči na potpuno različite načine, od kojih je najbolji učenje činjenjem – posebice kada rade nešto što žele ili vole raditi.² Jedan je od bitnih koraka k novom i boljem učenju je definirati individualan stil učenja i inteligenciju svake osobe te na temelju toga prilagoditi učenje. Učenici bi trebali prvenstveno upoznati sami sebe kroz poticajnu nastavu te se upoznati s raznim stilovima učenja. Nakon što sami sebe upoznaju i uvide kako im je najlakše učiti, sami će početi primjenjivati individualan stil učenja, što će rezultirati boljim rezultatima i većim zadovoljstvom učenika.³

Mnogo znanstvenika proučavalo je slične teme te su došli do zajedničkog zaključka, a to je da treba dati djeci više slobode u učenju s naglašenom važnošću individualnog pristupa. Jedna je od znanstvenica Barbara Prasting koja je zaključila sljedeće: „Ljudi svih dobi mogu naučiti doslovce sve ako im se dopusti da uče na svoj jedinstveni način, koristeći svoje jedinstvene snage.“⁴ Osim navedenog zaključka, u knjizi *Raznolikost je naša snaga – revolucija u učenju na djelu* napisala je: „Ukoliko im dopustimo da to čine na svoj jedinstveni način, putem svojih osobnih jakih strana, ljudi svih dobi mogu naučiti doslovce bilo što.“⁵

Još jedna znanstvenica, Elizabeth Schulz, izjavila je u veljači 1993. pišući za *American Teacher Magazine* o svome posjetu novozelandskim školama: „Učenicima bi, kad god je to moguće, trebalo pružiti mogućnost izbora i odgovornosti za vlastito obrazovanje.“⁶

¹ Prema: Gordon Dryden i Dr. Jeannette Vos, *Revolucija u učenju: Kako promijeniti način na koji svijet uči*, Educa, Zagreb, 2001.

² Prema: Gordon Dryden i Dr. Jeannette Vos, *Revolucija u učenju: Kako promijeniti način na koji svijet uči*, Educa, Zagreb, 2001.

³ Prema: Gordon Dryden i Dr. Jeannette Vos, *Revolucija u učenju: Kako promijeniti način na koji svijet uči*, Educa, Zagreb, 2001.

⁴ Gordon Dryden i Dr. Jeannette Vos, *Revolucija u učenju: Kako promijeniti način na koji svijet uči*, Educa, Zagreb, 2001., 98.str.

⁵ Gordon Dryden i Dr. Jeannette Vos, *Revolucija u učenju: Kako promijeniti način na koji svijet uči*, Educa, Zagreb, 2001., 355.str.

⁶ Gordon Dryden i Dr. Jeannette Vos, *Revolucija u učenju: Kako promijeniti način na koji svijet uči*, Educa, Zagreb, 2001., 380.str.

3.2 Kvalitetnija nastava

Vrlo je važan element pri stvaranju kvalitetnije nastave poticati i naučiti učenike da vrednuju vlastiti rad. Samovrednovanje je vrlo teško, no to je vještina koja će pridonijeti kvaliteti njihova života. Učenici moraju razmatrati vlastiti rad te smišljati načine i postupke njegova unaprjeđenja.⁷ Kada učenici stvaraju rad po vlastitom izboru, više razmišljaju kritički zbog sebe samih – žele ispuniti svoja očekivanja. Kada stvore osjećaj da je ono što rade postalo dio njih, stvaraju se predanost i ponos. Tek će tada biti sposobni za kvalitetan i kreativniji rad koji prerasta u zadovoljavanje potreba učenjem.⁸ Rezultat je toga stvaranje intrinzične motivacije kod učenika koja ih pokreće, za razliku od vanjske motivacije poput nagrade i kazne. Tek spoznajući to možemo ostvariti kvalitetne škole i kvalitetniju nastavu.⁹

3.3 Važnost slobode u nastavi

Sloboda je osnovna ljudska potreba koja nedostaje u školskom sustavu. Potrebno je dati učenicima izbor u procesu nastave koji će sami primjenjivati kako bi razvijali vlastite stavove, kritiku te samokritiku. Sloboda se može povećati isticanjem važnosti raznolikosti.¹⁰ Jedan je od najboljih načina poučavanja stvaranje uvjeta u kojima učenici imaju veliku mogućnost izbora. Nastavnici bi trebali voditi računa o različitim načinima učenja te dopuštati djeci slobodu izbora da čine što i kako žele učiniti. Takav pristup omogućuje takozvanu labavo/čvrstu vezu.¹¹ S jedne strane nastavnici su čvrsti i jasni u pogledu rezultata koje učenici moraju postići, no s druge strane oni su labavi, odnosno fleksibilni u pogledu načina na koji učenici mogu ostvariti te rezultate.

Kada učenici imaju slobodu izbora, spremniji su preuzeti određeni rizik. Nastavnici bi to trebali podržati i poduprijeti tvrdnjama da se na greškama uči. Tada se učenici ne bi trebali bojati pogriješiti.¹² Smanjuju se strah i prisila u nastavi te se povećava zadovoljavanje potreba cijelog razreda čime se stvaraju preduvjeti za kvalitetniju nastavu.

⁷ Prema: Brad Greene, *Nove paradigme za stvaranje kvalitetnih škola*, »Alinea«, Zagreb, 1996.

⁸ Prema: Brad Greene, *Nove paradigme za stvaranje kvalitetnih škola*, »Alinea«, Zagreb, 1996.

⁹ Prema: Brad Greene, *Nove paradigme za stvaranje kvalitetnih škola*, »Alinea«, Zagreb, 1996.

¹⁰ Prema: Diane Gossen & Judy Anderson, *Stvaranje uvjeta za kvalitetne škole*, »Alinea«, Zagreb, 1996.

¹¹ Diane Gossen & Judy Anderson, *Stvaranje uvjeta za kvalitetne škole*, »Alinea«, Zagreb, 1996., 173.str

¹² Prema: Diane Gossen & Judy Anderson, *Stvaranje uvjeta za kvalitetne škole*, »Alinea«, Zagreb, 1996.

3.4 Montessori pristup

Posljednjih je 200 godina odgojno-obrazovna znanost pod utjecajem brojnih pedagoških škola iz različitih europskih zemalja. Tijekom 19. i 20. stoljeća odvijao se pokret reforme pedagogije, čije je obilježje kritički odnos prema tradicionalnom odgojno-obrazovnom procesu. Glavni su predstavnici ovog pokreta u Europi J. A. Komensky (28. ožujka, 1592., Nivice – 15. studeni, 1670., Amsterdam) i dr. Maria Montessori (31. kolovoza, 1870., Chiaravalle – 6. svibnja, 1952., Noordwijk). U središtu njezine pedagogije nalazi se dijete, dok su glavna pedagoška načela promatranje djeteta te ono najbitnije – individualan pristup svakom djetetu. Takva vrsta pedagogije, takozvana Montessori pedagogija, danas djeluje na temeljnom načelu emancipacije djeteta kao ličnosti. To se ostvaruje uvažavanjem djetetovih potreba, vrednovanjem njegovih sposobnosti i napredovanja u sazrijevanju. Za potrebe djeteta bitno je pripremiti okolinu u kojoj ono boravi te pribore koji zadovoljavaju didaktička i pedagoška načela koja je Maria Montessori osmislila. U Montessori školama učenici imaju određenu slobodu koja im daje mogućnost da sami biraju tehnike kojima će raditi na nastavi. Prema Mariji Montessori sloboda i disciplina usko su povezane i djeluju jedna na drugu tako što se međusobno pretpostavljaju ili izazivaju. Bez slobode nema discipline, a bez discipline nemoguće je slobodno raditi i stvarati. Samo se slobodno dijete može razviti u jedinstvenu i samostalnu osobu, a to je pravi cilj i zadatak Montessori pedagogije.¹³

Montessori pedagogija i njezina metoda odgoja i obrazovanja utječu na razvoj takve pedagoške ideje i u Hrvatskoj. Radove Marije Montessori proučavali su i hrvatski pedagozi – Lj. Kraičić, 1912.; D. Trstenjak, 1916. i J. Demarin, 1929., koji nam prenose spoznaje o toj vrsti pedagogije. Prvu Montessori ustanovu u Hrvatskoj u Zagrebu otvorila je barunica Dédée Vranyczany 1934. godine. Političkim promjenama nakon Drugog svjetskog rata prevladao je socijalistički pristup u odgoju i obrazovanju, što je rezultiralo zabranom alternativnih vrsta pedagogija. Uspostavom demokratske vlasti 90-ih godina u Hrvatskoj stvorene su pretpostavke za razvoj djelatnosti koja sadržaj svoga rada prvenstveno vidi u djetetu i njegovim potrebama. Osnovno je načelo odgoja i obrazovanja ideja pedagoškog pluralizma, primjerice razvoj slobodne volje samog djeteta.¹⁴

¹³ Mrežna stranica: <http://www.nebulamontessori.hr/onama.html> (posjećena 20. lipnja, 2017.)

¹⁴ Mrežna stranica: <http://www.hrmdrustvo.hr/index.html> (posjećena 19. lipnja, 2017.)

3.5 Emocije u učenju

Kao što je navedeno ranije, učenje se odvija kada su učenici posebno raspoloženi za to. Ono što ih pokreće na to jesu emocije. Svaki od njih ne osjeća isto, točnije, postoje različiti načini *osjećanja* za istu stvar. Upravo zato osjećaji i reakcije na podražaje iz okoline značajno će se razlikovati od učenika do učenika i različito će utjecati na njihov pristup učenju i nastavi.¹⁵

Nastavnik mora biti sposoban pobuditi emocije kod učenika koje povoljno djeluju na učenje i pomažu mu da bolje osjeti ono što uči. Tu dolazimo do motivacije. Mnoga istraživanja dokazala su važnost razvoja osjećajnih kompetencija¹⁶ koje su bitnije od pukog traženja točnog rješenja u nastavi. Sva ta istraživanja potvrđuju da takav pristup dovodi do boljih učinaka učenja, razvitka kreativnosti, školskog uspjeha učenika te ustrajnosti u školi.¹⁷

Svaki uspjeh može prevladati teškoće u učenju. Tu su potrebna dva elementa: čvrsta odlučnost za ustrajanjem unatoč teškoćama i uspjeh koji će ukloniti negativne emocije izazvane naporom uložnim u svladavanje teškoća. Najviša razina odlučnosti mora često biti potkrijepljena povremenim uspjesima, što znači da se mora podržavati odlučnost učenika. Jednostavno rečeno, odlučnost vodi do uspjeha, a uspjeh potiče odlučnost. Učenje se odvija na dva načina: kognitivnim svladavanjem nastavnog sadržaja i emocionalnim učenjem – što rezultira ovisnošću kognitivnog učenja o emocionalnom učenju.¹⁸ Emocije su zastupljene u najvećoj količini kada učenik uči kroz nešto osobno ili nešto što voli. Prilikom rada i učenja kroz vlastite afinitete, učinkovitije se pamti, razvija te se potiče intrinzična motivacija.

¹⁵ Prema: Daniel Chabot & Michel Chabot, *Emocionalna pedagogija, Osjećati kako bi se učilo – Kako uključiti emocionalnu inteligenciju u vaše poučavanje*, Educa, Zagreb, 2009.

¹⁶ Prema Vallerand, R. J. (1993.), mrežna stranica:

http://selfdeterminationtheory.org/SDT/documents/1994_O'ConnorVallerand_CJOA.pdf (posjećena 16. lipnja 2017.)

¹⁷ Prema: Daniel Chabot & Michel Chabot, *Emocionalna pedagogija, Osjećati kako bi se učilo – Kako uključiti emocionalnu inteligenciju u vaše poučavanje*, Educa, Zagreb, 2009.

¹⁸ Prema: Daniel Chabot & Michel Chabot, *Emocionalna pedagogija, Osjećati kako bi se učilo – Kako uključiti emocionalnu inteligenciju u vaše poučavanje*, Educa, Zagreb, 2009.

3.6 Tematski interesi učenika

Istraživanje u jednoj američkoj osnovnoj školi provedeno je u šestom, sedmom i osmom razredu. Učenici su se izjasnili kako ih najviše zanimaju teme poput povijesti, avanture, životinja i mistike. Rezultati istraživanja pokazali su razlike u interesu i po spolu, koji su sukladni mnogim stereotipima društva. Tako je analiza pokazala da su djevojčice zainteresiranije za romantične teme, priče o životinjama, prijateljstvu te povijesti. Za razliku od njih, dječaci su se izjasnili kako ih najviše zanimaju sport i znanost.¹⁹ Generalno gledajući, djecu najviše zanimaju teme koje se bave njihovim interesima ili one koje uključuju situacije koje mogu vrlo lako povezati sa sobom samima.²⁰

¹⁹ Mrežna stranica: <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED429279.pdf> (posjećena 16. lipnja 2017.)

²⁰ Mrežna stranica: https://www.journalbuddies.com/journal_prompts_journal_topics/good-writing-topics-for-kids/ (posjećena 16. lipnja 2017.)

4. EMPIRIJSKI DIO

4.1 Cilj istraživanja

Cilj istraživanja bio je uvidjeti hoće li učenici kreativnije i bolje ispuniti zadatak ako im se daju na izbor tema, materijal, tehnika i sredstvo za rad pri izradi likovnog zadatka na nastavi predmeta Likovna kultura. Također, cilj je uvidjeti hoće li koristiti materijal, odnosno sredstvo koje mu je najdraže ili će se prilagoditi vlastitoj temi i koristiti drugu tehniku. Tijekom istraživanja ispitane su preferencije učenika u načinu rada na nastavi Likovne kulture (izbor sredstva i teme) u odnosu na uobičajenu nastavu u kojoj im je navedeno nametnuto.

Cilj je ovog diplomskog rada zabilježiti mišljenje učenika o slobodnim temama i izborima u nastavi Likovne kulture i, sukladno tome, u nastavnoj praksi dokazati povećan interes za nastavu.

Rezultatima istraživanja odgovorilo se na sljedeća istraživačka pitanja:

1. Kakvo mišljenje i stav imaju učenici o predmetu Likovna kultura?
2. Treba li učenicima više slobode u nastavi predmeta Likovna kultura?
3. Hoće li takva vrsta nastave poticati veći interes učenika za predmet Likovna kultura?
4. Hoće li učenici u takvoj nastavi imati kreativnije rezultate?

4.2 Uzorak istraživanja

Istraživanje je provedeno tijekom travnja i početkom svibnja 2017. godine u OŠ Augusta Šenoae u Zagrebu. Sudjelovali su učenici petog, šestog, sedmog i osmog razreda kako bi rezultati bili objektivniji te kako bi pokrili svu dob učenika predmetne nastave. U petom razredu sudjelovalo je 23 učenika, u šestom 20, u sedmom 16 te u osmom 22 učenika. Sveukupno je sudjelovao 81 učenik. Istraživanje je uklopljeno u nastavne jedinice prema Nastavnom planu i programu za osnovnu školu iz 2006. godine.

4.3 Metode i instrumenti istraživanja

Do dobivenih rezultata došlo se kvalitativnom metodom. Instrumenti istraživanja bili su pisane bilješke tijekom kojih su se bilježile emocije i reakcije učenika, fotodokumentacija učeničkih radova i upitnici za učenike.

Prvi je mjerni instrument korišten u istraživanju upitnik u kojem su učenici zapisivali vlastite stavove: koji im je materijal ili sredstvo najdraže za rad u nastavi Likovne kulture i zašto te koji im je materijal ili sredstvo najmanje drag za rad u nastavi Likovne kulture i zašto. Ovaj je upitnik ujedno potaknuo učenike da razmisle o vlastitim stavovima te je tijekom daljnjeg razgovora osvijestio da je njihov stav bitan. Drugi mjerni instrument bila je skala Likertovog tipa pomoću koje su učenici izjašnjavali vlastite stavove.

Upitnik se sastoji od 10 pitanja. Prva četiri pitanja vezana su uz učenikove stavove o uobičajenoj nastavi na predmetu Likovna kultura te stav o istraživačkom satu tijekom kojeg su sami birali temu i materijal za rad. Ispunjavajući sljedećih pet pitanja, učenici su obilježavali polje koje je bilo najbliže njihovim stavovima na skali od pet stupnjeva: „Nimalo se ne slažem“, „Ne slažem se“, „Niti se slažem, niti se ne slažem“, „Slažem se“ i „Potpuno se slažem.“ U tih pet pitanja iznesene su sljedeće tvrdnje: „Bio/la bih više motiviran/a za sat Likovne kulture kada bih sam/a birao/la što ću raditi tijekom zadatka.“; „Bio/la bih više motiviran/a za sat Likovne kulture kada bih sam/a birao/la koji ću materijal koristiti.“; „Da mogu sam/a birati materijal koji ću koristiti, isprobao/la bih više različitih materijala.“; „Kada sam/a biram temu koju ću raditi, lakše mi je ispuniti zadatak.“; „Kada sam/a biram temu i materijal tijekom zadatka, imam više ideja za rad.“ Posljednje pitanje u upitniku nadovezuje se na prvi upitnik koji su učenici prethodno ispunili. Pitanje glasi: „Tijekom glavnog zadatka koristio/la sam materijal koji sam prethodno na papir napisao/la da mi je najdraži.“ Pomoću tog pitanja istraženo je hoće li učenici koristiti uvijek samo najdraži materijal ili sredstvo pri izradi zadatka ili će birati i druge tehnike kako bi što bolje ispunili zadatak.

4.4 Oblici rada i nastavne metode

Nastavne metode koje su korištene tijekom istraživanja jesu *brainstorming* (pismeni oblik *brainstorminga* tijekom uvodnog zadatka, kako bi učenici posvetili maksimalnu pažnju zadatku, smišljali i zapisivali sve ideje te ih naposljetku koristili u radu – 7. razred, nastavna jedinica Materijalizacija teksture i 8. razred, nastavna jedinica Oblik i boja), *rad u paru* (tijekom uvodnog zadatka, kako bi učenici naučili raditi s drugom osobom, odnosno kolegom, uvažavati tuđa mišljenja, dijeliti odgovornost tijekom zadatka te usmjeriti pažnju na tuđe probleme – međupredmetna tema Osobni i socijalni razvoj, 7. i 8. razred), *individualni rad* (tijekom uvodnog i glavnog zadatka, poticanje učenika na samostalno promišljanje o likovnom problemu, rješavanje i ispunjavanje zadatka te razvijanje kritičkog mišljenja, uvodni dio, 5. razred, nastavna jedinica Redefinicija plohe i 6. razred, nastavna jedinica Rekompozicija oblika, boja i crta) i *rasprava* (tijekom uvodnog dijela sata i evaluacije – poticanje učenika na iznošenje vlastitog mišljenja kako bi naučili argumentirati i obraniti svoje stavove te naučili vrednovati tuđi i vlastiti rad na temelju valjanih argumenata i zaključaka – odnosi se na sve razrede).

4.5 Opis tijeka istraživanja

Istraživanje je provedeno dominantno kvalitativnom metodom u OŠ Augusta Šenoje u Zagrebu. Eksperimentalna nastava održana je u 5., 6., 7. i 8. razredu. Tijekom nastave provedene su sljedeće nastavne jedinice iz Nastavnog plana i programa: peti razred – Redefinicija plohe, šesti razred – Rekompozicija oblika, boja i crta, sedmi razred – Materijalizacija teksture i osmi razred – Oblik i boja. Netom prije glavnog zadatka učenici su ispunili prvi upitnik u kojem su izražavali vlastite stavove o tehnikama, materijalu te sredstvu koje koriste na predmetu Likovna kultura. Likovni problem glavnog zadatka radili su po izboru – slobodno su birali temu srodnu nastavnoj jedinici te materijal/sredstvo koje će koristiti prilikom izrade iste. Nakon zadatka i evaluacije učenici su ispunjavali drugi upitnik u kojem su izražavali stavove o slobodnom biranju teme, odnosno tehnike, materijala ili sredstva za rad. Eksperimentalna je nastava održana tijekom četiriju nastavnih dvosatova – u svakom razredu održan je po jedan nastavni dvosat (5., 6., 7. i 8. razred). Svaki nastavni dvosat imao je vrlo sličnu strukturu iako se razlikovao u nastavnoj jedinici.

Svaki uvodni dio sata bio je drugačiji. U petom razredu učenici su osmišljavali i svirali zajednički te individualni ritam, u šestom je igran *Memory*, u sedmom je provedena vježba s kartonom i u osmom su razredu učenici u paru intervjuirali jedni druge. Tijekom navedenih vježbi učenici su naučili sve ključne pojmove vezane uz nastavnu jedinicu. Svi ključni pojmovi i objašnjenja vizualno su prikazani na ploči radi boljeg razumijevanja. Nakon uvoda slijedio je razgovor s učenicima o njihovim

interesima – kako bi koristeći ključne pojmove prikazali na radu ono što njih najviše zanima, odnosno što im je najzanimljivije prikazati. Uz to razgovarali smo i na koji bi način prikazali taj motiv, kojim materijalom ili sredstvom. Budući da su učenici tijekom razgovora iznosili vlastite stavove, bili su potaknuti i motivirani za razgovor. Nakon razgovora podijeljen im je prvi upitnik. Zajedno smo komentirali njihove stavove i uspoređivali ih. Učenici su postali svjesni važnosti vlastitih stavova te ih nije bilo strah iznositi ih među sobom, što je rezultiralo dodatnim raspravama. (Napomena: U 5., 6. i 7. razredu rasprava je bila potaknuta od strane učenika, za razliku od 8. razreda u kojem je studentica sama morala poticati raspravu.) Nakon završetka rasprave učenici su dobili zadatak – materijalom odnosno sredstvom po izboru prikazati motiv po želji. Svaki likovni zadatak imao je i određene uvjete – primijeniti ključne pojmove i razmišljati u kontekstu cjeline formata. Prije rada učenici su ponovili ključne pojmove i zadatak, kako bi se utvrdilo da ga svi razumiju.

Nakon završetka likovnog zadatka slijedila je evaluacija. Učenici su sami komentirali i vrednovali tuđe i vlastite radove, pokazivali naučene ključne pojmove te komentirali teme i motive. Međusobno su jedni drugima objašnjavali što su prikazali i zašto. Evaluacijom su dotaknute i međupredmetne teme (Osobni i socijalni razvoj te Poduzetništvo) koje su provedene kroz cijeli nastavni dvosat. Nakon evaluacije učenici su ispunili drugi upitnik nakon kojeg je zaključen nastavni dvosat.

5. PRIKAZ I ANALIZA REZULTATA

5.1 Analiza upitnika

Rezultati su prikazani u postocima za sve razrede (5., 6., 7. i 8. razred). Ukupno je sudjelovao 81 učenik.

UPITNIK Stavi križić u polje koje smatraš najbližim tvojim stavovima.

	Najgori predmet	Dosadan predmet	Ok predmet	Zabavan predmet	Najbolji predmet
Likovna kultura je	1,23 %	3,70%	25,92%	59,26%	9,88%

	Potpuno nezanimljiva	Nezanimljiva	Ok	Zanimljiva	Vrlo zanimljiva
Uobičajena nastava na predmetu Likovna kultura je	2,47%	3,7%	45,68%	35,8%	12,34%

	Vrlo dosadan	Uobičajen	Ok	Zanimljiv	Zanimljiviji nego inače
Današnji sat Likovne kulture je bio	2,47%	4,94%	9,88%	33,33%	49,38%

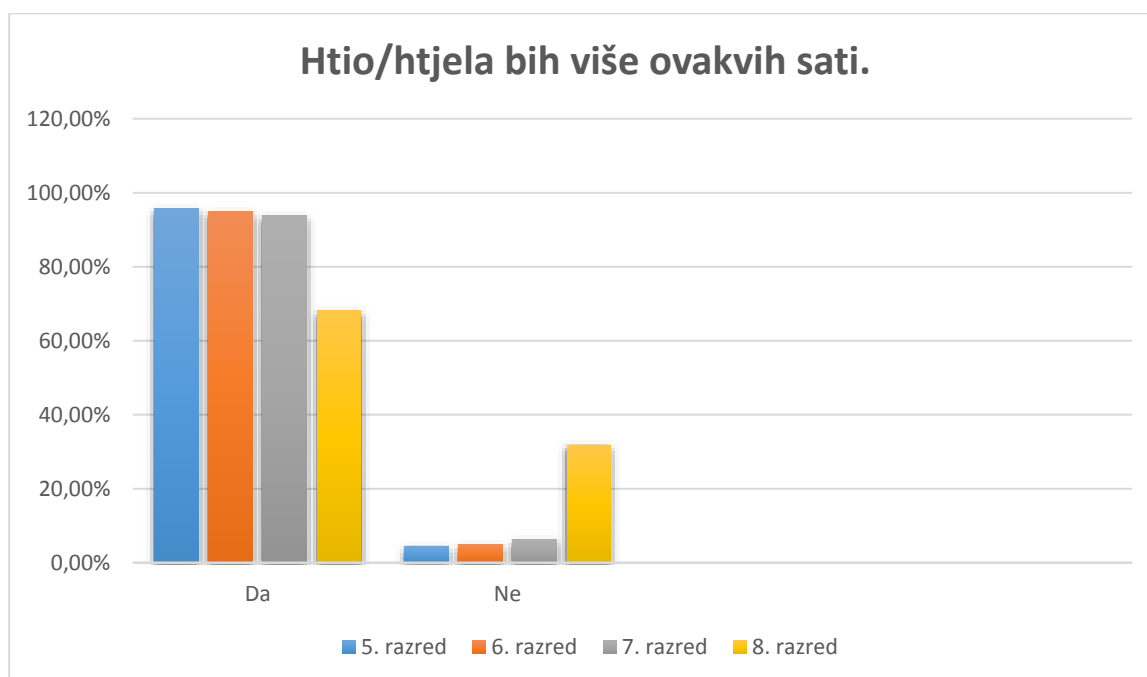
Htio/htjela bih više ovakvih sati		Da 87,65%		Ne 12,34%	
-----------------------------------	--	-----------	--	-----------	--

	Nimalo se ne slažem	Ne slažem se	Niti se slažem niti se ne slažem	Slažem se	Potpuno se slažem
Bio/la bih više motiviran/a za sat Likovne kulture kada bih sam/a birao/la što ću raditi tijekom zadatka.	1,23%	3,7%	29,63%	30,86%	34,57%
Bio/la bih više motiviran/a za sat Likovne kulture kada bih sam/a birao/la koji ću materijal koristiti.	1,23%	7,41%	19,75%	28,39%	43,21%

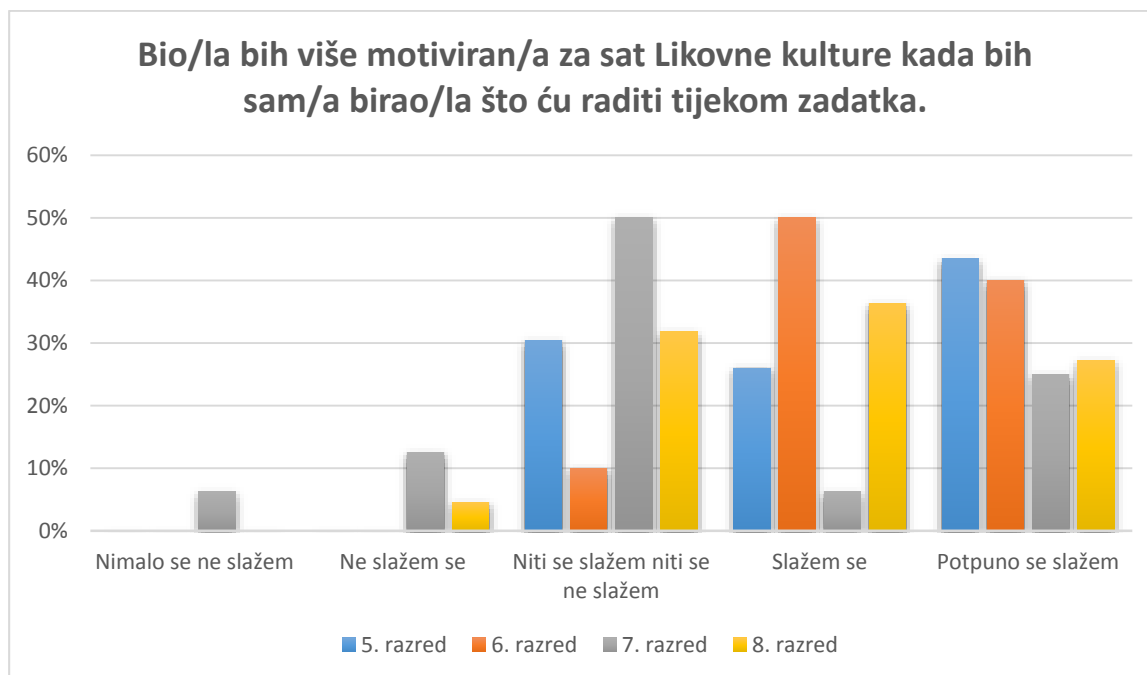
Da mogu sam/a birati materijal koji ću koristiti, isprobao/la bih više različitih materijala.	2,47%	7,41%	20,99%	45,68%	23,46%
Kada sam/a biram temu koju ću raditi, lakše mi je ispuniti zadatak.	1,23%	2,47%	25,92%	29,63%	40,74%
Kada sam/a biram temu i materijal tijekom zadatka, imam više ideja za rad.	0	3,7%	14,81%	35,8%	45,68%
Tijekom glavnog zadatka koristio/la sam materijal koji sam prethodno na papir napisao/la da mi je najdraži.		Da 37,04%		Ne 62,96%	

5.2 Analiza rezultata

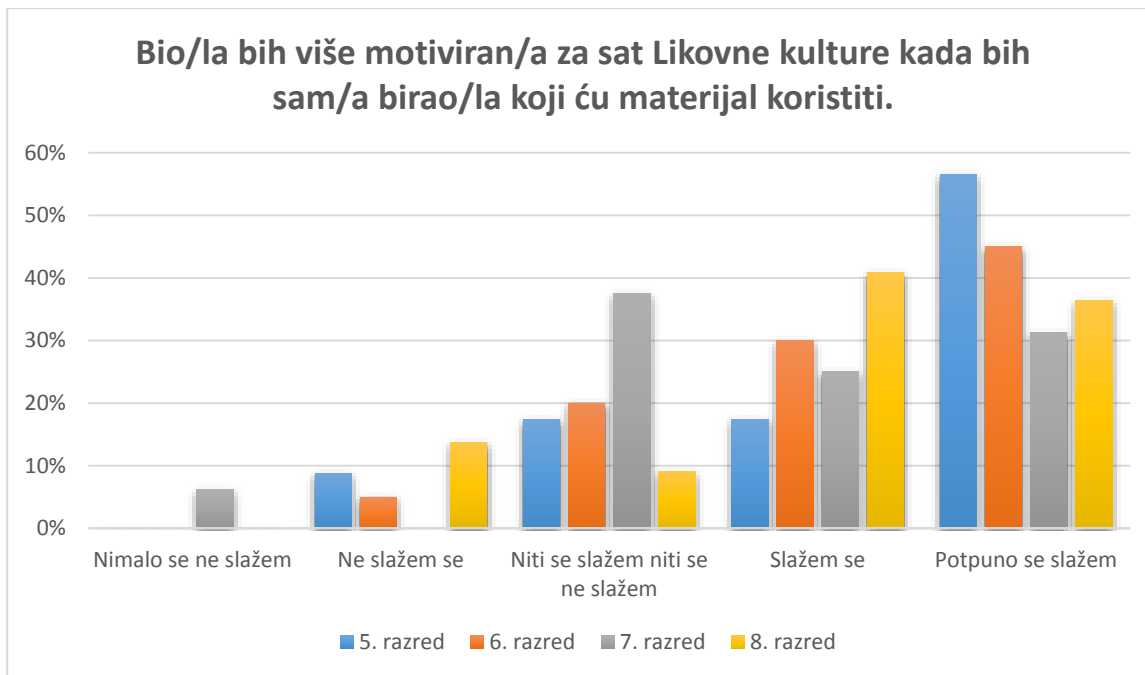
Većina učenika, visokih 59,26%, smatra Likovnu kulturu zabavnim predmetom, dok uobičajenu nastavu unutar tog predmeta zanimljivom smatra tek 35,8% učenika. Za eksperimentalni sat 49,38% učenika izjasnilo se da im je nastava zanimljivija nego inače, a 87,65% njih željelo bi više ovakvih sati.

Analiza rezultata upitnika pokazala je da su peti i šesti razred bili najzainteresiraniji za nastavu kada su sami birali što će raditi tijekom glavnog zadatka. Analizirana je sljedeća tvrdnja: „Bio/la bih više motiviran/a za sat Likovne kulture kada bih sam/a birao/la što ću raditi tijekom zadatka.“ U petom razredu od ukupno 23 učenika njih 43,48% potpuno se slaže s tom tvrdnjom, slaže ih se 26,01% te ih je 30,43% suzdržano. U šestom su razredu rezultati vrlo slični petom. Od ukupno 20 učenika 40% ih se potpuno slaže, 50% učenika se slaže, a preostalih je 10% suzdržano. U sedmom su razredu rezultati dosta drugačiji. Od ukupno 16 učenika, samo njih 25% potpuno se slaže s navedenom tvrdnjom. Slaže ih se 6,25%, suzdržana je čak polovica učenika, odnosno 50%, dok se 12,5% učenika ne slaže s tvrdnjom te se 6,25% nimalo ne slaže. U ovoj tvrdnji osmi razred po dobivenim rezultatima ipak više naginje petom i šestom razredu. Od ukupno 22 učenika koja su sudjelovala u istraživanju, 27,27% potpuno se slaže s navedenom tvrdnjom, 36,36% ih se slaže, 31,82% učenika je suzdržano te se mali postotak, samo 4,55%, ne slaže s navedenom tvrdnjom.

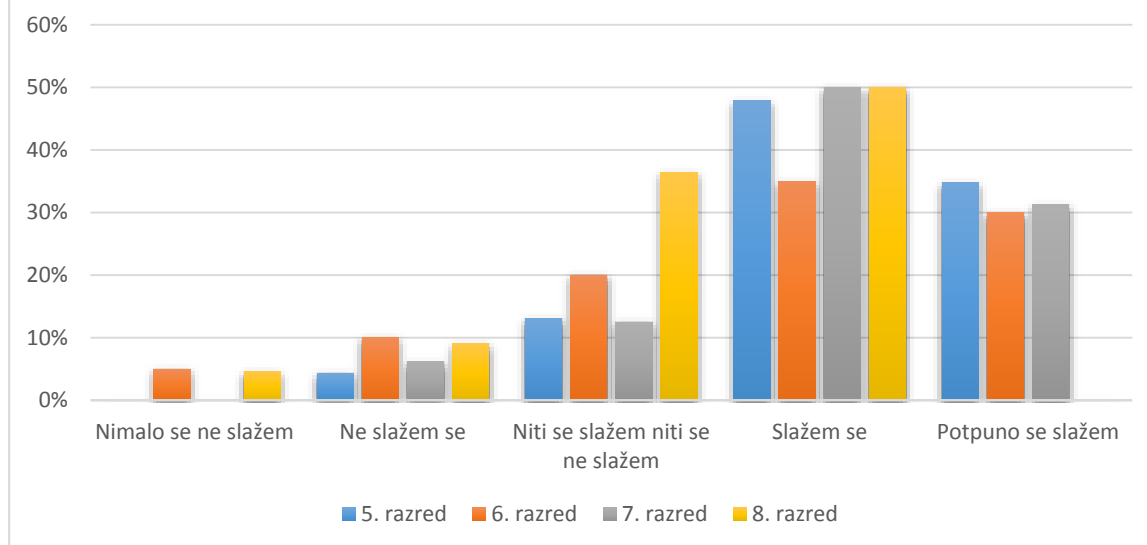

Sljedeća analizirana tvrdnja koja se nalazi u upitniku jest: „Bio/la bih više motiviran/a za sat Likovne kulture kada bih sam/a birao/la koji ću materijal koristiti.“ U petom razredu njih 56,52% potpuno se slaže s tom tvrdnjom. Isti se postotak učenika slaže s tvrdnjom i isti je postotak učenika suzdržan, tek 17,39%. 8,69% ne slaže se s tom tvrdnjom. Šesti razred ima nešto drugačije rezultate od petog. Čak 45% učenika potpuno se slaže, 30% ih se slaže, a suzdržanih je 20%. Tek se 5% učenika ne slaže s navedenom tvrdnjom. U sedmom razredu ima najviše suzdržanih. Potpuno se slaže 31,25%, 25% se slaže, dok je čak 37,5% suzdržanih učenika. Nimalo se ne slaže 6,25% učenika. Osmi razred, za razliku od sedmog, ima pozitivnije rezultate. 36,36% učenika potpuno se slaže s navedenom tvrdnjom. Visokih 40,91% se slaže, dok suzdržanih ima samo 9,1%. S navedenom se tvrdnjom neslaže 13,64% učenika.

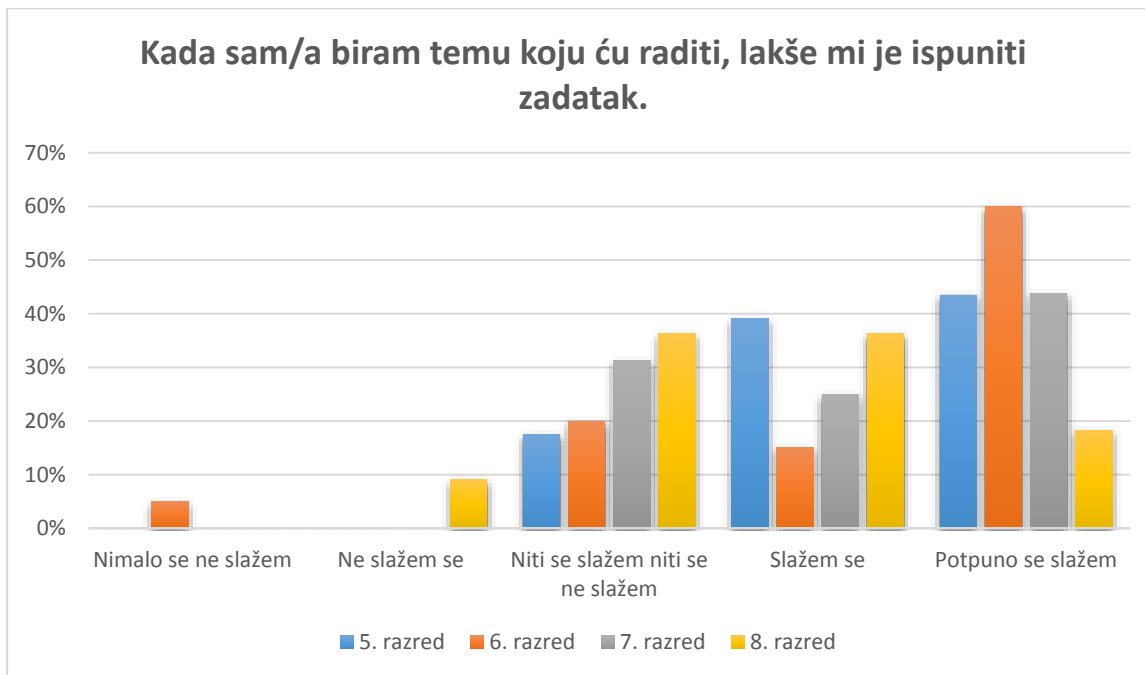

Treća je analizirana tvrdnja u upitniku: „Da mogu sam/a birati materijal koji ću koristiti, isprobao/la bih više različitih materijala.“ U petom razredu 34,78% učenika potpuno se slaže, a 47,83% se slaže s navedenom tvrdnjom. 13,04% učenika je suzdržano, dok se 4,35% učenika ne slaže. U šestom razredu 30% učenika potpuno se slaže, 35% ih se slaže, 20% ih je suzdržano, 10% ih se ne slaže i niskih 5% nimalo se ne slaže s tvrdnjom. U sedmom razredu potpuno se slaže 31,25% učenika, dok je čak polovica, odnosno 50%, učenika označila da se slažu s tvrdnjom. Suzdržanih je 12,5% učenika i ne slaže se njih 6,25%. Osmi razred ima 0 posto učenika koji se potpuno slažu s tom tvrdnjom, dok je isto kao u sedmom, polovica razreda, 50% njih, označila da se slažu s tvrdnjom. Njih 36,36% je suzdržano, 9,1 ih se ne slaže i 4,55% ih se nimalo ne slaže.

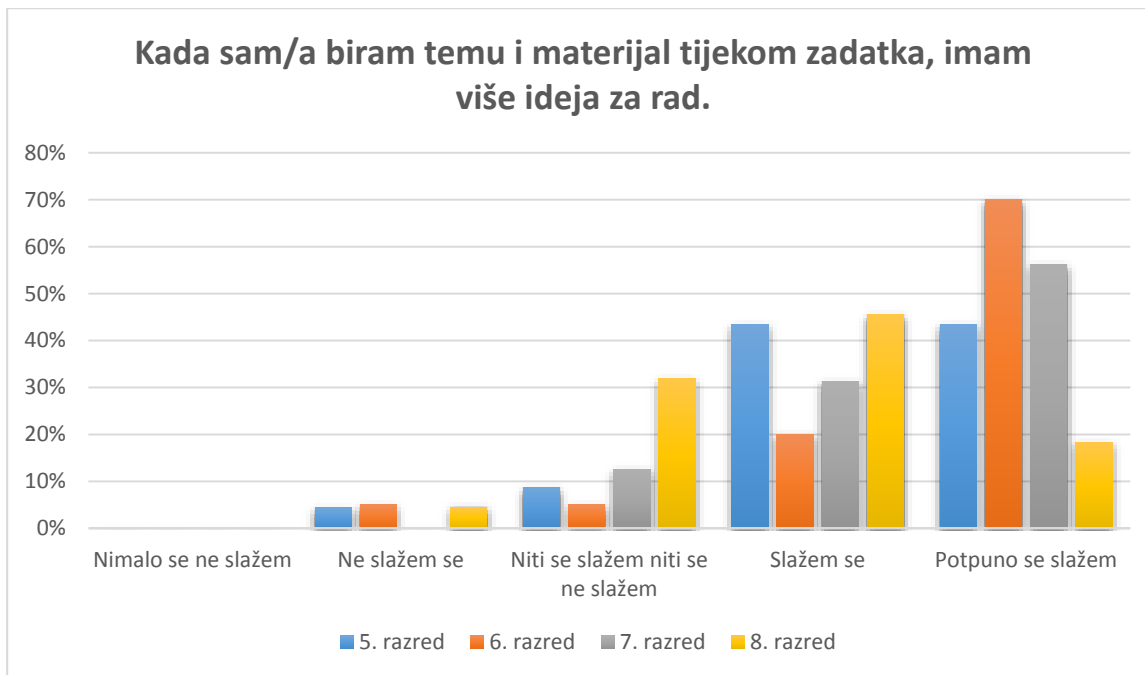
Da mogu sam/a birati materijal koji ću koristiti, isprobao/la bih više različitih materijala.

Četvrta analizirana tvrdnja glasi: „Kada sam/a biram temu koju ću raditi, lakše mi je ispuniti zadatak.“ U petom razredu 43,48% potpuno se slaže s navedenom tvrdnjom. Slaže se njih 39,13%, 17,39% ih je suzdržano. Šesti razred ima visokih 60% učenika koji se potpuno slažu. Njih 15% se slaže, 20% ih je suzdržano i niskih 5% nimalo se ne slaže s tvrdnjom. Sedmi razred ima vrlo slične rezultate kao i peti. Potpuno se slaže 43,75% učenika, 25% učenika se slaže i suzdržanih je 31,25%. Baš kao i u petom razredu, ni jedan učenik nije označio da se s navedenom tvrdnjom ne slaže. U osmom razredu tek se 18,18% učenika potpuno slaže. Njih 36,36% se slaže s tvrdnjom, dok se postotak ponavlja i kod suzdržanih, također 36,36%. Tek se 9,1% učenika ne slaže.

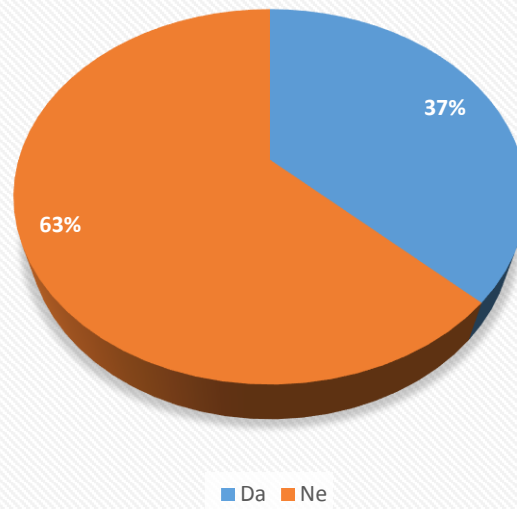

Sljedeća je analizirana tvrdnja u upitniku: „Kada sam/a biram temu i materijal tijekom zadatka, imam više ideja za rad.“ U petom razredu 43,48% učenika potpuno se slaže s tvrdnjom. Postotak se ponavlja i kod učenika koji se slažu, isto 43,48%. Tek je 8,69% učenika suzdržano, dok se 4,35% učenika ne slaže. U šestom razredu visokih 70% potpuno se slaže s navedenom tvrdnjom. 20% ih se slaže, dok se za suzdržane i učenike koji se ne slažu postotak ponavlja, tek 5%. Sedmi razred ima 56,25% učenika koji se potpuno slažu, 31,25% ih se slaže, a 12,5% ih je suzdržano. Ni jedan učenik nije označio da se s tvrdnjom ne slaže. U osmom razredu njih 18,18% potpuno se slaže, dok se visokih 45,45% slaže. U razredu ima 31,82% učenika koji su suzdržani i 4,55% njih se ne slaže.

Šesta, odnosno posljednja analizirana tvrdnja u upitniku glasi: „Tijekom glavnog zadatka koristio/la sam materijal koji sam prethodno na papir napisao/la da mi je najdraži.“ U petom razredu, 43,48% učenika označilo je tvrdnju s *da*, dok je *ne* označilo 56,52% učenika. U šestom je razredu postotak izjednačen. 50% učenika je tvrdnju označilo s *da* i s *ne*. Sedmi razred ima drugačiji rezultat. Njih tek 12,5% tvrdnju je označilo s *da*, dok je *ne* označilo 87,5% učenika. U osmom je razredu 36,36% učenika označilo *da*, dok je visokih 63,64% njih označilo *ne*. U sljedećem grafikonu prikazan je prosjek rezultata svih razreda za navedenu tvrdnju.

Tijekom glavnog zadatka koristio/la sam materijal koji sam prethodno na papir napisao/la da mi je najdraži.

5.3 Analiza likovnih uradaka

Prilikom analize učeničkih radova, razmatrajući teme i tehnike koje su učenici sami birali, vidi se raznolikost i originalnost u pristupu rješavanja likovnog zadatka. Svi su birali temu koja ima osobno značenje za njih same. Tehniku koju su potom izabrali prilagođavali su temi vrlo uspješno te su vrlo savjesno i motivirano izvršili likovni zadatak.

Peti razred; izrada plakata s temom i tehnikom po izboru

Učenik petog razreda za navedenu je temu odabrao plakat o prirodi te je koristio tehniku kolaž. Cijeli je papir ispunio izrezanim komadima iz časopisa. Lijepio je samo prikaze prirode i životinja. Ključne je pojmove primijenio kroz određen ritam izmjenjivanja slika i teksta. Na nastavnom smo satu obrađivali i važnost teksta kao dijela plakata, stoga je učenik izrezao slova s istim motivom (u ovom slučaju dio teksta iz časopisa) te ih je rasporedio u dijagonalnu kompoziciju kako bi upotpunio cijeli plakat i od njega stvorio cjelinu. Učenik je cijelo vrijeme radio sam, bez pomoći studentice ili njihove nastavnice. U radu se vidi trud potaknut unutarnjom motivacijom učenika te uspješan i kreativan rezultat koji je dobiven slobodom izbora.

Šesti razred; izrada modnog/tekstilnog dizajna ili kostimografije po izboru, tehnikom po izboru

Učenik šestog razreda za temu je izabrao dizajn dresa za nogometnu momčad, dok je za izradu rada odabrao tempere. Na pitanje „Zašto je obrisne linije naslikao crnom temperom?“ učenik je odgovorio da je to učinio jer bi dres na rubovima gdje se nalazi šav trebao imati crni rub te da je on to povezao s crnim brojem na hlačama dresa. Ostale je boje koristio proizvoljno. Naslikanim oblicima postigao je ritam te ravnotežu. Učenik se maksimalno posvetio radu koji je motivirano slikao cijelo vrijeme bez prestanka. Tijekom eksperimentalnog dvosata ključni pojmovi poput modnog dizajna i kostimografije bili su uglavnom usredotočeni na haljine ili kostime superjunaka. Budući da je učenik imao mogućnost raditi ono što sam želi, birao je sebi blisku temu te je napravio rad koji ima osobno značenje. Iz takvog rada te učenikovog pristupa prema istom iščitavaju se veća motivacija i trud prilikom izrade likovnog zadatka te povećan interes za nastavu.

Sedmi razred; prikaz materijalizacije teksture životinje po izboru, materijalima po izboru

Učenik sedmog razreda za temu je odabrao pticu. Od materijala je koristio papir s rebrastim, valovitim reljefom, vatu, čačkalice, papir za brisanje ruku te ljepilo. Ispunio je cijeli papir navedenim materijalima kako bi potpuno prikazao teksturu ptičjeg perja. Učenik se izjasnio kako vata predstavlja paperje, a čačkalice obložene papirom za brisanje ruku predstavljaju perje. Pera je pojedinačno pod kutom stavio u vatu kako bi zajedno tvorili teksturu perja. Potaknut slobodom izbora, učenik je na ideju došao sam te je izradio rad potpuno samostalno. Sukladno tome, u radu se vidi uloženi trud te izrazito uspješan i kreativan rezultat.

Osmi razred; dizajn vlastitog izuma po izboru, sredstvom po izboru

Učenica osmog razreda dizajnirala je stroj za socijalizaciju ljudi koristeći flomastere kao sredstvo. Kao problematiku vezanu uz svoj rad navela je kako puno ljudi, pogotovo djece u školama, ima problema sa socijalizacijom među svojim vršnjacima. Djeca u školi često bivaju odbačena ili povučena u sebe radi raznih strahova i nesigurnosti, stoga je ona napravila stroj u koji se ubaci poseban čarobni prah, zatim se uključi u struju te se pokrene. Stroj bi funkcionirao po principu da učeniku pomoću nekih valova u mozak ubaci samopouzdanje i potrebu za socijalizacijom s vršnjacima, što bi rezultiralo pronalaskom prijatelja, čestim druženjem, zadovoljstvom te onim najbitnijem, srećom. Na ovom se radu vidi jak utjecaj međupredmetne teme (Osobni i socijalni razvoj) te unutarnje borbe i misli učenice.

Odabirom teme te tehnike, materijala ili likovnog sredstva po izboru postignuto je poticanje intrinzične motivacije kod učenika. Svaki je učenik radio nešto osobno, što voli, što ga zanima ili muči. Kroz radove su izjašnjavali vlastite preferencije i nešto što je dio njih samih. Konkretno, u sedmom razredu učenik čiji je rad naveden bio je izrazito motiviran tijekom rada. Cijelo je vrijeme stajao na nogama i šutke radio bez prestanka. Na pitanja bi odgovarao brzo i kratko te se odmah vraćao na rad. Tijekom uobičajene nastave spomenuti učenik gotovo nikada nije motiviran za rad. Informacija je dobivena od njegove nastavnice. Upravo ovakvim satom, davanjem učenicima slobode i mogućnosti izbora, postignuto je poticanje intrinzične motivacije. Učenici su, osim što su uložili vrijeme i trud u svoj rad, radili nešto što ih osobno zanima te su razvijali vlastitu kreativnost. Kroz radove se vidi primjenjivanje ključnih pojmova, razumijevanje te ono najvažnije, motivacija za rad.

5.4 Rezultati održanih nastavnih sati

Analiziranjem bilježaka i uspoređivanjem svih razreda jasno je vidljiva pozitivna reakcija učenika prvenstveno na odabir tehnike izrade rada po želji tijekom likovnog zadatka. Konkretno, peti i sedmi razred bili su najzainteresiraniji za nastavu i rad. Svi su učenici bili pozitivno iznenađeni kada su saznali da mogu sami birati tehniku, materijal ili sredstvo. Međusobno su raspravljali što će i kako koristiti te što im je najbolje za prikazivanje odabrane teme. Šesti, baš kao i osmi razred, imali su gotovo istu reakciju kao i peti i sedmi razred. Na temelju bilježenja njihovih reakcija zaključak je da su učenici pozitivno reagirali na odabir tehnike i sredstva za rad.

Osim na dobivenu slobodu izbora čime i pomoću čega će napraviti vlastiti rad, pozornost na reakcije učenika bila je usmjerena i pri odabiru teme. Najpozitivnije reakcije bile su u petom, sedmom te šestom razredu. Učenici su također međusobno razgovarali i raspravljali o odabiru teme, što bi i kako napravili. Nešto manje pozitivna reakcija bila je u osmom razredu. U odnosu na ostale razrede, učenici su komentirali kako ne znaju što napraviti te im je više vremena trebalo da odluče što će raditi. Zatim, u svim su se razredima pojedini učenici koji su sjedili zajedno međusobno kopirali. Radili su istu temu te su eventualno promijenili kompoziciju ili boje. Bez obzira na razgovor i poticanje učenika da smisle nešto svoje, nisu željeli promijeniti temu, uz najčešći izgovor kako se bave istim stvarima.

5.5 Rasprava

Analizirajući postotak svih razreda zajedno, velika većina učenika smatra Likovnu kulturu zabavnim predmetom, a nastavu smatraju zanimljivom. Eksperimentalni dvosat također im se svidio, smatraju ga zanimljivijim nego uobičajenu nastavu te bi rado htjeli više takvih sati. Peti, šesti i sedmi razred gotovo su jednako reagirali i bili su pozitivni prema radu. Gotovo su svi bili zainteresirani za rad. Osmi razred, što se može vidjeti u rezultatima i njihovim radovima, ipak je imao drugačiji stav. Na početku sata, za razliku od ostalih razreda, nisu pokazivali nikakav interes za nastavu. Što je nastavni dvosat dalje tekao, više su se opuštali, no znali su imati komentare o tome kako „likovni nama ne treba niti nam je bitan predmet“. Tijekom likovnog zadatka bilo je potrebno razgovarati s njima pojedinačno jer puno učenika nije imalo ideju. Kako je tema zadatka bila usko povezana s njima samima, začuđujuće je da pojedinci nisu mogli smisliti vlastito rješenje. Općenito gledajući sve razrede, kao što je očekivano, nisu svi odmah imali ideju, već su trebali o njoj promisliti. Neki učenici koji su sjedili zajedno međusobno su se kopirali i radili slične stvari. Ipak, bili su vrlo zadovoljni što su mogli sami birati tehniku, materijal i sredstvo za izradu likovnog zadatka te ih prilagođavati vlastitoj temi.

Kao što je u radu ranije spomenuto, pozornost je posebno obraćena i na to koji će materijal, odnosno sredstvo učenici koristiti tijekom zadatka. Rezultati su ispali očekivani. 62,96% učenika u svim razredima nije koristilo materijal/sredstvo koje im je najdraže. To je ohrabrujući rezultat jer dokazuje da će učenici koristiti materijal i sredstvo za rad koji im je potreban za što bolje realiziranje vlastite ideje. Postojala je mogućnost da će većina učenika koristiti najdraži materijal bez obzira na zadatak, samo kako bi bili sigurni u sebe jer se znaju njime služiti. Ipak, većina je učenika odabrala neki drugi materijal i sredstvo, što daje i određenu širinu, kao što je isprobavanje više različitih tehnika tijekom školske godine. Taj se ishod poklapa s ishodom analiziranja sljedeće tvrdnje: „Da mogu sam/a birati materijal koji ću koristiti, isprobao/la bih više različitih materijala.“ Ukupno 45,68% učenika složilo se s time.

Što se tiče teme, većina se učenika izjasnila kako im je lakše ispuniti zadatak kada sami biraju temu te kako su tada puno više motivirani za rad. Promatrajući učenike tijekom rada, posebice u petom, šestom i sedmom razredu, uvidjelo se da su izrazito motivirano radili zadatak te su odbijali ići na odmor. Suprotno navedenim razredima, osmi je razred ponovo bio drugačiji od ostalih. Kao što je napisano, učenici generalno nisu bili zainteresirani, štoviše neki su djelovali na momente revoltirano. Tijekom uvodne vježbe – intervju – negodovali su, prvenstveno zbog toga što nisu sami birali par s kojim će raditi zadatak. Vježbu nisu odradili u zadanome roku, već su odugovlačili. U raspravi nisu željeli sudjelovati, izuzev nekoliko pojedinaca. Počevši raditi likovni zadatak, počeli su se opuštati, no usprkos tome, rezultati nisu zadovoljavajući za njihovu dob. Upravo zato iznenađujuća je njihova

pozitivna reakcija na mogućnost odabira materijala i teme, što se može vidjeti u rezultatima upitnika. Također, jasno se vidi njihovo negodovanje u vezi sa samim predmetom Likovna kultura. Većina učenika, čak 63,64% njih, smatra nastavu na tom predmetu OK. Čak 4,55% učenika smatra Likovnu kulturu najgorim predmetom. To nije veliki postotak, no uzevši u obzir da je to predmet na kojem bi učenici trebali biti slobodniji i razvijati kreativnost, rezultat nije potpuno zadovoljavajući. Usporedbom osmog i ostalih razreda, jasno se vidi veliko odudaranje u mišljenju o samom predmetu. U ostalim razredima većina učenika predmet i nastavu smatra zanimljivim. Generalno, učenici su izrazili želju za češćim održavanjem ovakve nastave. Rezultati upitnika potvrđuju njihov stav, što također znači da je i pretpostavka potvrđena. Omogućavanje učenicima da sami biraju temu i materijal te sredstvo rada pri izradi likovnog zadatka motivira učenike za rad.

Kako bi istraživanje bilo kvalitetnije, trebalo bi biti provedeno u više škola, više razreda te bi bilo potrebno uzeti kontrolne grupe. Trebalo bi istražiti kreativnost i intrinzičnu motivaciju učenika tijekom uobičajene nastave Likovne kulture, čiji bi se analizirani rezultati uspoređivali s rezultatima eksperimentalne nastave. Kontrolne grupe bile bi provedene u istim razredima u kojima je provedena i eksperimentalna nastava. Uspoređivalo bi se pojedinačno, svaki učenik zasebno – na temelju radova, zainteresiranost, odnosno motivacija i kreativnost tijekom uobičajene nastave te tijekom eksperimentalne nastave. Kako bi rezultati bili što precizniji, potrebno je analizirati i usporediti minimalno dvije odrađene uobičajene nastavne jedinice i eksperimentalne nastavne jedinice.

6. ZAKLJUČAK

Istraživanjem se ispitalo ima li sloboda odabira teme i tehnike u nastavi predmeta Likovna kultura pozitivan utjecaj na učenike. Pozornost je obraćena na njihovu motivaciju, kreativnost te hoće li imati veći interes za nastavu. Pretpostavljalo se da će učenici pokazati veći interes za nastavni sat kada budu mogli sami birati temu, tehniku, materijal te sredstvo rada. Analiza rezultata istraživanja ispunila je očekivanja i pretpostavke. Omogućavanjem slobode i odabirima tijekom nastave stvara se sredina koja učenicima pruža ugodnu atmosferu za rad. Biranjem materijala i teme učenici su motiviraniji, pozitivniji su prema radu te lakše izvršavaju zadatak. Sukladno tome, vidljiva je veća

zainteresiranost nego za uobičajenu nastavu. Iako su učenici pozitivno reagirali na dobivenu slobodu, nisu je maksimalno iskoristavali u smislu korištenja najdražeg materijala te sredstva za rad. Birali su ga ovisno o odabranoj temi. Razgovorom s pojedincima tijekom izrade likovnog zadatka, učenici su se izjasnili da je njihov cilj što bolje prikazati ono što vole, odnosno ono što ih zanima. Gotovo su svi učenici birali temu koja im nešto osobno znači, što dokazuje da je potaknuta intrinzična motivacija.

Iz toga proizlazi da bi nastavnici trebali, neovisno o predmetu, omogućiti slobodu te dopustiti učenicima da sami odaberu kako će riješiti određen likovni problem. Što se tiče predmeta Likovna kultura, nastavnici bi trebali obratiti više pozornosti na potrebe pojedinca omogućavajući im više slobode. Ovakav pristup nastavi uklapa se u Nastavni plan i program te ne iziskuje posebno prilagođavanje istom. Povremeno je u redu nametnuti učenicima temu, odnosno materijal i sredstvo rada da bi se vidjelo snalaženje učenika unutar zadanih okvira, no poželjnije je puno im češće dopustiti izbor. Učenici će motiviranije izvršavati zadatak, bit će zadovoljniji, razvijat će samokritiku te će boraviti u ugodnijoj atmosferi. Promjene u kreativnosti nije bilo moguće dokazati zbog nedostatka uvođenja kontrolne grupe. Unatoč tome, velik broj učenika postigao je zadovoljavajuće rezultate iz kojih se ne iščitava nedostatak kreativnosti. Na kraju provedene eksperimentalne nastave učenici su znali definirati te primijeniti ključne pojmove, što također dokazuje da učenici najbolje uče kroz slobodu i vlastiti odabir.

7. LITERATURA

1. Gordon Dryden i Dr. Jeannette Vos, *Revolucija u učenju: Kako promijeniti način na koji svijet uči*, Educa, Zagreb, 2001.
2. Brad Greene, *Nove paradigme za stvaranje kvalitetnih škola*, »Alinea«, Zagreb, 1996.
3. Diane Gossen & Judy Anderson, *Stvaranje uvjeta za kvalitetne škole*, »Alinea«, Zagreb, 1996.
4. Daniel Chabot & Michel Chabot, *Emocionalna pedagogija, Osjećati kako bi se učilo – Kako uključiti emocionalnu inteligenciju u vaše poučavanje*, Educa, Zagreb, 2009.
5. Pasi Sahlberg, *Lekcije iz Finske; Što svijet može naučiti iz obrazovne promjene u Finskoj*, Školska knjiga, Zagreb, 2012.
6. Nastavni plan i program za osnovnu školu, Zagreb, 2006.

7. Ksenija Filipović, Emil Robert Tanay; *Valovi boja 5*: udžbenik likovne kulture u 6. razredu osnovne škole, Školska knjiga, Zagreb, 2007.
8. Ivana Devernay Cimić, Gordana Košćec, Ida Mati; *Likovna kultura 6*: udžbenik iz likovne kulture za 6. razred osnovne škole, Znanje, Zagreb, 2007.
9. Ivana Devernay Cimić, Gordana Košćec, Ida Mati; *Likovna kultura 7*: udžbenik iz likovne kulture za 7. razred osnovne škole, Znanje, Zagreb, 2007.
10. Ivana Devernay Cimić, Gordana Košćec, Ida Mati; *Likovna kultura 8*: udžbenik iz likovne kulture za 6. razred osnovne škole, Znanje, Zagreb, 2007.
11. Robert J. Vallerand, *The relative Effects of Actual and Experienced Autonomy on Motivation in Nursing Home Residents*, 1993.,
http://selfdeterminationtheory.org/SDT/documents/1994_O'ConnorVallerand_CJOA.pdf (posjećeno: 16. lipnja 2017.)
12. Shelly Higginbotham, *Reading Interests of Middle School Students and Reading Preferences by Gender of Middle School Students in a Southeastern State*,
<http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED429279.pdf> (posjećeno: 16. lipnja 2017.)
13. Mrežna stranica *Nebula/Montessori*, asocijacija Zagreb,
<http://www.nebulamontessori.hr/onama.html> (posjećeno 20. lipnja, 2017.)
14. Mrežna stranica *Hrvatsko Montessori Društvo*, <http://www.hrmdrustvo.hr/index.html> (posjećeno 19. lipnja, 2017.)

I. CILJ I SHODI UČENJA U NASTAVNOJ JEDINICI (znanja, vještine i stavovi)

Odgojno-obrazovni cilj nastavnog sata:

Odgojno-obrazovni cilj nastavnog sata je upoznati učenike s ritmom, dinamikom i rekompozicijom, te ih naučiti kako ih sami mogu upotrijebiti pri vlastitom likovnom izražavanju. Uz to, cilj je upoznati učenike s važnosti i karakteristikama vizualnih komunikacija i plakatima koji ih svakodnevno okružuju. Cilj je potaknuti učenike na razmišljanje i razvijanje stavova o vrijednosti i originalnosti dizajna te poduzetništvu.

ISHODI UČENJA (postignuća učenika/kompetencije/znanje, vještine vrijednosti i stavovi)

Učenik će biti sposoban:

- prepoznati ritam i dinamiku na prikazanim likovnim primjerima i u svijetu koji ih okružuje
- kreirati vlastiti ritam i dinamiku u likovnom radu
- dizajnirati plakat i opisati elemente oblikovanja u dizajnu.

II. DIDAKTIČKO-METODIČKI PODACI O NASTAVNOJ JEDINICI

Etape nastavnog sata :	<p>1. Priprema – 1 min</p> <p>2.Šire istraživanje -6 min</p> <p>3. Fokusirano istraživanje -6 min</p> <p>4. Najava zadatka i ponavljanje - 2 min</p> <p>5. Realizacija ideje– 60 min</p> <p>6. Analiza, vrednovanje ostvarenih likovnih radova i pospremanje- 15 min</p>
Likovno područje:	Plošno oblikovanje / 2D
Nastavna tema:	Redefinicija plohe
Ključni pojmovi:	Ritam, dinamika, rekonponiranje, plakat, vizualne komunikacije
Likovni elementi:	Linija, ploha, površina
Elementi gradnje likovne sintakse:	Ritam, ravnoteža
Likovni motiv:	Plakat po izboru
Likovni problem:	Izmjenom ritmova redefinirati plohu plakata po izboru
Likovno tehnička sredstva:	Po izboru – tempere, akvarel, tuš, flomasteri, bojice, pastele
Likovno-umjetnička djela vezana uz nastavnu jedinicu:	<p>Plakat za animirani film – Hotel Transilvanija, BLT Communications</p> <p>Plakat za olimpijske igre u Riju – skupina od 13 autora</p> <p>Plakat za Labuđe jezero – Boris Bučan</p> <p>Plakat za kazališnu predstavu u Gavelli – Crne oči – Vanja Cuculić</p>
Oblici rada:	<p>sociološki oblik rada: individualni rad, frontalni</p> <p>psihološki oblik rada: zamišljanjem, prisjećanjem</p>
Metode rada:	Rad u grupi, vođeni razgovor, diskusija, analitičko promatranje
Mediji (nastavna sredstva i pomagala):	Power point prezentacija
Korelacija:	<p>Glazbena kultura. Elementi glazbene kreativnosti – improvizacija ritma</p> <p>Ključni pojmovi: kreativnost, pokret, zvuk,</p> <p>Obrazovna postignuća: improvizirati i izvoditi male ritamske/melodijske/meloritamske cjeline</p>
Literatura:	<p>a) Za učenike (udžbenici, priručnici i drugi izvori znanja):</p> <p>1. Ksenija Filipović, Emil Robert Tanay; Valovi boja 5: udžbenik likovne kulture u 6. razredu osnovne škole, Školska knjiga, Zagreb, 2007.</p>

b) Za nastavnika (*stručno-znanstvena, metodička, pedagoška, psihološka*):

1. Emil Robert Tanay; Valovi boja 5: priručnik za učitelje, Školska knjiga, Zagreb

2. Nastavni plan i program za osnovnu školu, Zagreb, 2006.

III. RAZRADA NASTAVNOG SATA («SCENARIJ»)

(Detaljna razrada sata – «scenarij» nastavnog procesa. Ovdje se detaljno razrađuje sat onako kako će se izvesti: pritom se *ne* prepričava sadržaj, već naznačuju načini učenja i poučavanja. Treba odrediti ne samo što će raditi nastavnik, već i što će raditi učenici: nastavnik osmišljava, oblikuje, priprema i

ETAPE NASTAVNOG SATA	UČITELJ	UČENIK	OBLICI RADA	METODE RADA	NASTAVNA SREDSTVA I POMAGALA
<p>1. UVODNI DIO</p> <p>1.1. Priprema</p> <p>1 min</p>	<p>Studentica pozdravlja učenike i predstavlja se.</p> <p>"Dobran dan svima. Moje ime je Martina Majcen. Studentica sam Akademije likovnih umjetnosti i danas ću vam održati sat Likovne kulture koji će biti malo drugačiji nego inače. Na kraju sata ću vas zamoliti da ispunite jedan upitnik. Dogovoreno?"</p> <p>"Kako ste? Jeste li svi na nastavi danas?"</p> <p>Studentica pokreće ppt prezentaciju.</p>	<p>Učenici se raspoređuju na svoja mjesta u razredu.</p> <p>Odgovaraju na postavljena pitanja i pripremaju se za sat.</p> <p>„Dogovoreno!“</p> <p>"Dobro smo. Svi smo na nastavi.“</p>			<p>- powerpoint prezentacija</p> <p>- računalo, LCD projektor</p>

<p>1.2 Šire istraživanje</p> <p>6 min</p>	<p>Studentica se obrati učenicima:</p> <p>“Počet ću pljeskati rukama i zatim kada vam kimnem glavom, krenite svi za mnom.”</p> <p>Studentica plješće rukama u određenom ritmu i nakon nekoliko pljesaka, kimne učenicima da se priključe. Ako učenici uspijevaju pratiti ritam, studentica ga ubrza i pozorno prati učenike, uspijevaju li pratiti ritam. Ukoliko učenici ne pogađaju ritam, krenemo ispočetka.</p> <p>Studentica prestane s pljeskanjem i obraća se učenicima.</p> <p>“Što smo sada radili? Kako smo na početku pljeskali? Kako smo pred kraj pljeskali? Na koji način smo dobili taj pljesak, ponavljanjem čega? Tako je, ponavljanjem pljeskanja odnosno udaraca dlanom o dlan. Što se još ponavljalo osim zvuka pljeskanja? Tako je, ponavljala se tišina između pljeskanja. Zna li kako se zove to što smo dobili pljeskanjem tj. ponavljanjem udaraca? Tako je, dobili smo ritam. Što bi vi onda rekli, što je ritam? Kada smo pljeskali, što se još ponavljalo? Ritam je ponavljanje i izmjenjivanje elemenata ili određenih radnji - u našem slučaju pljeskanja, u likovnom ponavljanje likovnih elemenata, u glazbi recimo nota. Tko će doći na ploču napisati ritam?”</p> <p>Krećemo u početak vježbe i studentica se obraća učenicima.</p>	<p>Učenici slušaju.</p> <p>Učenici se priključuju studentici i plješću rukama zajedno s njom.</p> <p>Učenici odgovaraju.</p> <p>„Pljeskali smo. Na početku smo sporo pljeskali. Pred kraj smo počeli brzo pljeskati.</p> <p>Pljesak smo dobili ponavljanjem udaraca rukama. Ponavlja se još tišina između pljeskanja.“</p> <p>„Dobili smo neku melodiju odnosno ritam.“</p> <p>„Ritam je kada se neki zvuk stalno jednako ponavlja.“</p>	<p>-individualni rad</p>	<p>- razgovor</p> <p>- razgovor</p>	<p>- powerpoint prezentacija</p> <p>- ploča, računalo, LCD projektor</p>
---	---	--	--------------------------	-------------------------------------	--

	<p>„Idemo sada napraviti naš vlastiti ritam. Imamo krug, kvadrat, pravokutnik i trokut.“ Studentica ih nacrtala na ploču.</p> <p>„Ovim geometrijskim likovima ćemo dati određen zvuk. Što će biti krug? Može, što će biti kvadrat? Dobro, koji zvuk će biti pravokutnik? Super, i još trokut? Odlično. Hajde probajte sada svi zajedno odsvirati ovo na ploči.“</p> <p>Studentica na ploču dodala još istih elemenata i zatraži učenike da probaju odsvirati još taj dio. Studentica kaže učenicima neka ubrzaju.</p> <p>„Bravo! Kakav je bio ovaj zadnji ritam koji ste svirali? Tako je, taj ritam je bio brži. Što se promijenilo u ritmu? Kakav je onda taj ritam bio? Kakav još? Kako se mijenjao? Prisjetite se ovog zadnjeg ritma, mijenjali ste razne zvukove i živahnost – bili ste brzi.“</p> <p>„Kada je ritam takav, kažemo da je dinamičan ili dinamičniji. Tko će mi doći na ploču napisati dinamika? Tko može opisati što je to dinamika?“</p> <p>Studentica se obraća učenicima.</p> <p>„Sada ćete svi uzeti po jedan papir. Uz papir, možete uzeti neki jednostavno sredstvo kao što je olovka, flomaster, kemijska olovka ili marker. Tim sredstvom na papir nacrtajte vlastiti dinamičan ritam. Koristite ove oblike koje smo koristili ranije i koji se nalaze na ploči, samo promijenite raspored oblika i napravite vlastiti ritam. Imate dvije minute vremena. Nakon što ga nacrtate, neke možete probati odsvirati.“</p>	<p>„Ja ću.“</p> <p>Učenik zapisuje RITAM na ploču.</p> <p>Učenici slušaju i sudjeluju.</p> <p>„Krug neka bude pljesak. Kvadrat neka bude udarac rukom u stol. Pravokutnik može biti udarac nogama u pod. Trokut neka bude kucanje po stolu.“</p> <p>Učenici sviraju ritam.</p> <p>Učenici sviraju novi ritam.</p> <p>Učenici sviraju ubrzano novi ritam.</p> <p>„Ovaj zadnji ritam je bio dosta brži. Promijenila se brzina. Taj ritam je bio ubrzaniji. Mijenjao se tako što se ubrzao.“</p> <p>Učenik zapisuje DINAMIKA na ploču.</p> <p>Dinamika je ubrzano sviranje.“</p>			<p>- powerpoint prezentacija</p> <p>- Ilustrativni primjeri ploča, računalo, LCD projektor</p>
--	--	---	--	--	--

	<p>Studentica upozorava učenike kada im je preostala još minuta.</p> <p>“Prošle su dvije minute. Odložite olovke ili što god ste izabrali.”</p> <p>“Što ste napravili s ovim geometrijskim likovima na svom papiru?” Studentica pokazuje na ploču.</p> <p>“Tko želi odsvirati svoj ritam?”</p> <p>Studentica ispituje učenike.</p> <p>“Kakav je bio ovaj ritam? Bi li se on mogao odsvirati sporije? A još brže od ovog? Koji ritam vam je najzanimljiviji? Kako ste rasporedili oblike? Imaju li isti redosljed kao i na ploči ili drugačiji? Je li ritam koji ste dobili sada drugačiji? Mijenjanjem rasporeda dobili ste novi ritam. Takvo mijenjanje zove se rekompozicija.</p> <p>Tko će mi doći na ploču napisati rekompozicija? Što biste vi rekli, što je to onda rekompozicija ovdje?”</p> <p>Studentica objašnjava. “Rekompozicija je mijenjanje rasporeda oblika. Vi ste ovdje ovim oblicima promijenili raspored – studentica pokazuje na ploču, i na taj način od postojećeg dobili novi ritam. Tko će ponoviti, što je to rekompozicija? Bravo! Tijekom ove vježbe dobili smo mnogo različitih ritmova. Zašto? Kako to da se nijedan nije ponovio i bio isti? Jeste li čuli već takav ritam negdje? Je li taj ritam originalan? Kakvu vi glazbu slušate? Kakav ritam ima ta glazba? Je li dinamična i originalna? Što mislite, je li danas važno biti originalan kada radimo vlastitu</p>	<p>Učenici slušaju, uzimaju materijal i crtaju dinamičan ritam.</p> <p>Učenici završavaju vježbu.</p> <p>„Te oblike smo nacrtali u novi ritam.“</p> <p>„Rasporedili smo ih drugačije. Imaju drugačiji redosljed sada. I ritam je drugačiji.“</p>			
--	---	--	--	--	--

	<p>glazbu? Zašto? Bi li vam dosadilo slušati stalno istu glazbu? Zašto? U kojem je još poslu važno biti originalan, što mislite? Volite li vi kada su stvari oko vas originalne? Zašto? Volite li nositi ili koristiti originalne stvari? Pogledajte stvari oko sebe koje vas okružuju, tko njih osmišljava i radi? Tko su ti ljudi? Kako ih nazivamo? Što oni sve rade? Tako je, mislite li i da dizajneri moraju biti originalni? Što sve dizajneri rade? Što još? Kada hodate po gradu, vidite li reklame posvuda okolo? Tko njih radi. A plakate? Tako je, i njih isto rade dizajneri.</p> <p>Studentica kreće dalje u obradu nastavnog sata.</p> <p>“Tko će doći na ploču napisati plakat? Što su to plakati? Prisjetite se nekog plakata kojeg ste negdje vidjeli. O čemu je taj plakat bio? Opiši nam. Čemu sve plakati služe? Kakvi sve plakati mogu biti? Gdje se oni nalaze? Sjetite se nekog plakata, o čemu je on bio?”</p> <p>Studentica okreće slajd na prezentaciji s prikazom plakata.</p>	<p>„Ritam je bio drugačiji. Može se odsvirati sporije. Može i brže, samo bi se možda smotali! Oblike smo drugačije malo rasporedili i imaju drugačiji redosljed nego ovaj na ploči. Ritam je sada potpuno drugačiji.</p> <p>Učenik zapisuje REKOMPOZICIJA na ploču.</p> <p>„Rekompozicija je kada promijenimo raspored oblika.“</p> <p>Učenik ponavlja što je rekompozicija.</p> <p>„Svatko je napravio svoj ritam pa su odmah drugačiji. Nisu se ponavljali jer smo izmislili svoje. Nismo čuli takav ritam! Je, originalan je.“</p> <p>„Slušamo popularnu glazbu, ova koja se vrti na radiju. Isto ima dinamičan ritam. Danas je važno biti originalan. Dosadilo bi slušati glazbu koja je uvijek ista i koja uvijek ima isti ritam. Htjeli bi čuti nešto novo. Umjetnici trebaju biti originalni, ne smiju kopirati druge. Volimo originalne stvari. Zato što je drugačije i posebnije. Ne želimo svi biti isti. Stvari oko nas rade dizajneri. To su ljudi koji osmišljavaju kako će neke stvari izgledati.</p>	<p>-individualni rad</p>		
--	--	---	--------------------------	--	--

<p><u>FOKUSIRANO</u> <u>ISTRAŽIVANJE</u></p> <p><u>Glavni dio – početak</u></p> <p><u>6 min</u></p>	<p>“Da čujem sada vas, opišite mi ovaj plakat. Što se na njemu nalazi? Što taj plakat najavljuje?</p> <p>Kakve sve informacije ovaj plakat sadrži? Što se na njemu nalazi?</p> <p>Tako je, plakat ima slike, određene oblike, boju i ritam koji vidimo. Gdje se vidi ritam na plakatu? Biste li ga primijetili negdje na cesti?</p> <p>S obzirom da plakat samo gledamo, kakav on mora biti da bi ga što bolje uočili?”</p> <p>“Kakve moraju biti stvari na plakatu? Kakav tekst mora biti? Vi iz zadnje klupe, vidite li pročitati sav tekst s plakata? Što vidite pročitati? Koji dio ne vidite? Zašto? Zašto je neki tekst manji, a drugi veći? Neki tekst je veći jer se treba čitati izdaleka i treba biti odmah vidljiv. Neki tekst je manji jer sadrži informacije koje nisu bitne u prvom trenutku. Tako nas slike na plakatu i naslov privuku da se približimo i pročitamo ostatak.</p> <p>Ponovimo još jednom, što smo rekli, što sve plakat sadržava? Tako je!</p> <p>Što mislite, što mora dizajner postići kada dizajnira plakat? Što bi vi rekli, što je to vizualno? Vizualno označava naše gledanje i</p>	<p>Nazivamo ih dizajneri. Oni rade svašta, dizajniraju odjeću, plakate, izgled stvari, etikete, svašta. Oni isto moraju biti originalni tako da nam ne bi sve stvari izgledale isto. Dizajneri rade odjeću, aute, stvari. Vidimo, svugdje se nalaze. I njih rade dizajneri. I plakate isto oni rade.“</p> <p>„Ja ću.“</p> <p>Učenik na ploču zapisuje PLAKAT.</p> <p>„Plakati su papiri koji se nalaze po svugdje i na njima se nalaze neke stvari za pogledati. Oni služe da nas obavijeste o nečem. Sjećam se nekog plakata koji je najavljivao koncert. Na plakatu se nalazi nešto o čemu nas plakat obavještava. Mora imati razne informacije, recimo ako je plakat za koncerte onda mora pisati koji pjevač dolazi, gdje i kada. Osim toga plakat ima slike, u raznim bojama je. Plakat mora biti dobro osmišljen i mora izgledati lijepo.“</p>			
---	---	--	--	--	--

	<p>kako doživljavamo stvari kroz naše promatranje.</p> <p>To je vrsta komunikacije bez riječi. Što mislite, komunicira li plakat s nama na taj način? Zašto? Takvu komunikaciju nazivamo vizualnom komunikacijom. Tko će doći na ploču napisati vizualne komunikacije?</p> <p>Studentica okreće sljedeći slajd.</p> <p>“Što se nalazi na ovom plakatu? Jeste li vidjeli negdje sličan? Privlači li vas ovaj plakat? Biste li posjetili ovaj događaj? Tko će mi pokazati ritam na ovom plakatu? Koji se elementi ponavljaju? Koji još? Što je s ovim elementima na lijevoj strani? Koji su to elementi s plakata? Koje informacije vam daje ovaj plakat?”</p> <p>Studentica okreće drugi slajd.</p> <p>“Što se nalazi na ovom drugom plakatu? Što mislite za što je taj plakat, što predstavlja? Koje boje prevladavaju na plakatu? Gdje se vidi ritam? Tko će ga doći pokazati na ploču? Je li taj ritam dinamičan? Zašto?”</p>	<p>„Na plakatu se nalaze neki likovi i natpis. Najavljuje animirani film. Ovaj plakat nam daje informacije da će uskoro u kinu biti prikazan taj animirani film.</p> <p>„Plakat ima naslov, sliku, i neki tekst pri dnu. Mora imati i dizajn. Pun je likova. Ritam se vidi u likovima, u načinu na koji su poslagani, ponavljaju se. Primjetili bi ga!</p> <p>„Plakat mora biti uočljiv.“</p> <p>„Na plakatu se mora nalaziti neka slika, boja i ritam. Tekst mora biti čitljiv.. Ne vidimo baš pročitati, ništa se ne vidi jasno! Vidimo pročitati naslov, ali ne vidimo pročitati donji tekst. Naslov je veći jer je glavni tekst, pa se mora naglasiti.</p> <p>Plakat bi trebao sadržavati boju, ritam, slike i tekst.</p>			<p>Plakat za animirani film – Hotel Transilvanija, BLT Communications</p> <p>- Ilustrativni primjeri ploča, računalo, LCD projektor</p>
--	---	---	--	--	---

	<p>Studentica okreće sljedeći slajd gdje se nalaze dva plakata.</p> <p>„Što mislite za što je ovaj plakat? Što on predstavlja? To je plakat za jednu kazališnu predstavu. Koje boje prevladavaju na njemu? Gdje se tu vidi ritam? Tko će ga pokazati na ploči? Sviđa li vam se ovaj plakat? Zašto? Biste li promijenili nešto na njemu? Što bi promijenili? Kakav je ovaj plakat u usporedbi s prvim? Što je zajedničko ovim plakatima? Po čemu se razlikuju?</p> <p>Studentica se obraća učenicima.</p> <p>“Ponovimo još jednom, kakav bi onda plakat trebao biti da bude uspješan? Na što bi dizajneri trebali paziti? Treba li plakat biti originalan? Što vi mislite?”</p> <p>Studentica potiče učenike na razgovor.</p> <p>“Tko bi od vas htio biti dizajner? Zašto bi htjeli dizajnirati? Zašto vi ne bi htjeli biti dizajneri?</p>	<p>„Plakat mora biti jasan, originalan i zanimljiv. Vizualno je ono nešto što gledamo.“</p> <p>„Plakat komunicira na taj način s nama jer on ne govori a daje nam sve potrebne informacije. Ja ću.“</p> <p>Učenik zapisuje na ploču VIZUALNE KOMUNIKACIJE.</p> <p>Na ovom plakatu se nalazi najava za olimpijske igre. Jesam/nisam. Mene privlači jer volim sport. Ja bih! Ritam se vidi ovdje u ponavljanju krugova. Još se ponavljaju ovi dijelovi cvijeta. To na lijevoj strani je isto dio cvijeta! Ovaj plakat nam govori kako se Olimpijske igre 2016. godine nalaze u Riu.“</p> <p>„Na ovom plakatu se nalaze neke ptice odnosno ruke koje izgledaju kao ptice. Taj plakat je možda za kazališnu predstavu. Labuđe jezero! Prevladava plava boja. Ja ću doći pred ploču.“ Učenik pokazuje gdje se nalazi ritam na plakatu. „Ritam je dinamičan na ovom dijelu jer se ponavljaju te ruke, dok u pozadini nije jer se samo ponavljaju ovi oblici.“</p>			<p>- Ilustrativni primjeri ploča, računalo, LCD projektor</p>
--	---	---	--	--	---

	<p>Što bi htjeli biti jednog dana? Što vas zanima? Što volite? Volite li ići u kino? Na utakmice? Volite li možda ići na predstave ili koncerte? Koje hobije imate? Trenirate li možda nešto? Tko bi od vas htio biti dizajner? Zašto? Što bi htjeli dizajnirati? Biste li se trudili biti originalni i drugačiji od ostalih? Biste li prikazivali ono što najviše volite i što vas zanima? Kako biste to prikazali na plakatu?</p> <p>Studentica se obraća učenicima.</p> <p>“Sviđaju li vam se više šareni plakati ili crno bijeli plakati? Koje materijale ili sredstva biste koristili kada bi dizajnirali plakat? Što vam se najviše sviđa? Zašto?”</p> <p>“Sada ćete svi dobiti jedan komad papira. Na njega ćete napisati vlastiti stav koji materijal vam je najdraži za raditi na predmetu likovne kulture i zašto. Ispod toga napišite koji materijal volite najmanje za rad i zašto. Nakon što porazgovaramo o tome, predat ćete mi te papiriće.”</p> <p>Studentica podijeli papire i kaže učenicima da odgovore na ta dva pitanja.</p> <p>Studentica se ponovo obraća učenicima.</p> <p>“Jeste li gotovi? Tko će pročitati svoj stav?”</p> <p>“Ima li netko drugi stav? Što ste vi ostali napisali?”</p> <p>Studentica pokupi papiriće.</p>	<p>„Taj plakat je možda za neki film ili tako nešto. Predstavlja neku ogradu. Prevladava crvena boja s malo crne. Ritam se vidi u ogradi.“</p> <p>Učenik na ploči pokazuje ritam.</p> <p>„Meni se ne sviđa. Promijenio bih nešto, stavio bih neki dinamičniji ritam. Oba plakata su za kazališnu predstavu. Različiti su jer predstavljaju drugu predstavu i imaju potpuno drugačije boje, ritam i motive.“</p> <p>„Plakat bi trebao biti lijep, uočljiv, dizajner bi trebao na njega napisati sve informacije koje su nam potrebne da znamo o čemu se radi ili kada treba doći negdje. Plakat bi još trebao biti originalan kako bi ga primijetili i zapamtili. Dizajneri se trebaju potruditi napraviti takav plakat.“</p> <p>„Ja bih htjela biti dizajnerica. Dizajnirala bih odjeću i kostime. Zanima me to jer bih mogla napraviti sve što bi mi palo na pamet. Ja ne bih htio biti dizajner jer me to ne zanima. Mene zanima nogomet. Ja bi htio biti programer. Volimo ići u kino. Meni je najdraže ići u zoološki vrt jer volim životinje. Meni su predstave dosadne ali zato volim ići u kino. Ja treniram jahanje.“ – Učenici raspravljaju, govore vlastite stavove o tome što vole i što ih zanima.</p>			<p>Plakat za olimpijske igre u Rijju – skupina od 13 autora</p> <p>Plakat za Labuđe jezero – Boris Bućan</p> <p>Plakat za Labuđe jezero – Boris Bućan</p> <p>i Plakat za kazališnu predstavu u Gavelli –</p>
--	---	--	--	--	--

	<p>Studentica najavljuje učenicima njihov današnji zadatak.</p> <p>“Koji plakati su vam najzanimljiviji za vidjeti? Kakve najviše volite? Kakvi plakati vas ne zanimaju? Jesu li to koncerti ili utakmice? Danas ćete svi zamisliti da ste dizajneri i dizajnirat ćete plakat koji god želite, za što god želite ili volite. Na plakatu se mora vidjeti ritam, odnosno morate iskoristiti ritam koji ste sami radili u uvodnoj vježbi. Papir vam mora biti cijeli ispunjen. Koristite sredstvo ili materijal koji god želite. To mogu biti tempere, tuš, bojice, flomasteri, kolaž, što god volite. Ako ne znate što bi koristili, sjetite se koji ste materijal ili sredstvo napisali na papirić.”</p> <p>“Prije nego što krenete u rad, Idemo ponoviti ključne pojmove, što oni znače. Pogledajte na ploču što smo zapisali. Što smo rekli, što je to ritam? Prisjetite se pljeskanja. Tako je. Kako smo kasnije pljeskali? Tako je, kako smo onda nazvali to brže pljeskanje, kakvo je bilo? Bravo! Kada ste radili vlastiti ritam, što ste napravili s geometrijskim likovima? Tako je, kako smo to nazvali? Odlično. Što smo rekli još, što je to plakat? Prisjetite se, pomoću čega plakat komunicira s nama? Bravo!</p> <p>“Još samo za kraj ponovite koji je vaš današnji zadatak?”</p>	<p>Učenici slušaju.</p> <p>Učenici zapisuju stavove na papir.</p> <p>„Jesmo. Meni je najdraže raditi s flomasterima jer nema nereda nakon njih i ima puno boja za birati, a najmanje volim raditi s kolažom jer dugo traje rezanje papira i lijepljenje na papir.“</p> <p>Učenici čitaju svoje stavove i prodiskutiraju ih.</p>			<p>Crne oči – Vanja Cuculić</p>
--	---	---	--	--	---------------------------------

<p>NAJAVA ZADATKA I PONAVLJANJE (povezivanje nastavnog sadržaja s odgojnom tematikom šireg problema iz uvodnog dijela sata)</p> <p>2 min</p>	<p>Ako nekom nije jasno ili ako je potrebno, studentica ponovno objasni što je zadatak.</p> <p>Studentica potakne učenike da sami uzmu pribor s kojima će raditi.</p> <p>Dok učenici rade, studentica šeta među njima, konzultira ih i raspravlja o njihovim idejama kako realizirati plakat.</p> <p>Studentica upozorava učenike na preostalo vrijeme koliko ga imaju.</p>	<p>Učenici slušaju.</p> <p>Učenici odgovaraju na pitanja i ponavljaju što znače ključni pojmovi.</p> <p>Učenici ponove koji je njihov današnji zadatak.</p>			
--	---	---	--	--	--

4. REALIZACIJA IDEJE,
PRAKTIČNI RAD
UČENIKA

55 min

Učenici uzimaju pribor po želji.

Učenici rade.

<p><u>5. ANALIZA I VREDNOVANJE OSTVARENIH LIKOVNIH RADOVA</u></p> <p><u>5.1. Ponavljanje</u></p> <p><u>5.2. Analiza i vrednovanje likovnih radova</u></p> <p><u>5.3. Pospremanje</u></p> <p><u>15 min</u></p>	<p>Nakon prestanka s radom, studentica skuplja učeničke radove i stavlja ih na vidljivo mjesto, npr. ploču.</p> <p>Studentica zatraži učenike da ponove koji je bio zadatak.</p> <p>Nakon što su učenici ponovili koji je bio zadatak, studentica traži od njih da na vlastitim radovima ponove i pokažu ritam i dinamiku.</p> <p>Zajedno komentiraju radove i studentica potiče učenike da ih evaluiraju po kriterijima ideje i ispunjenosti zadatka:</p> <p>"Koji rad je najoriginalniji? Zašto je po vama taj plakat najoriginalniji? Zašto je originalnost bitna? Je li vam on ujedno i najzanimljiviji? Zašto? Tko je imao najoriginalniju ideju? Tko je najuspješnije iskoristio ritam? Čiji plakat izgleda najuočljivije? Na čiji događaj s ovih plakata bi otišli? Koji plakat je po vama najuspješniji? Koji plakat ima sve potrebne informacije? Tko će pokazati ritam na radovima? Gdje se nalazi ritam na ovom radu? Koji je ritam najoriginalniji na radu?"</p> <p>„Što smo rekli, prisjetite se, što je sve potrebno kako bi plakat bio uspješan? Na što sve dizajner mora paziti pri dizajniranju plakata? Pronađite to na vašim plakatima.“</p>	<p>Učenici ponavljaju koji je bio njihov današnji zadatak.</p> <p>Učenici ponavljaju i pokazuju gdje se nalaze ritam i dinamika.</p> <p>Učenici odgovaraju na pitanja.</p> <p>„Ovaj rad je najoriginalniji, nigdje nisam vidjela ovakav plakat. Ovdje se vidi najbolje ritam jer se ovaj element na plakatu ponavlja, Ovaj plakat je najuočljiviji zbog ove boje. Skoro svi plakati imaju sve potrebne informacije.“</p> <p>Učenici pokazuju ritam na radovima.</p>		<p>- razgovor</p> <p>- istraživanje</p> <p>usmeno izlaganje</p>	
--	---	---	--	---	--

	<p>Studentica završava analizu tako da uputi učenike da odu sjesti na mjesto i ispune upitnik koji im je najavila na početku sata. Zamoli ih da ispunjavaju pažljivo i iskreno.</p> <p>Nakon ispunjenog upitnika studentica pušta učenike da pospreme radni materijal i počiste radna mjesta.</p>	<p>Učenici međusobno raspravljaju kakav je kakav je koji rad.</p> <p>Učenici ispunjavaju upitnik.</p> <p>Učenici pospremaju materijal i čiste za sobom.</p>	<p>-individualni rad</p>		<p>- powerpoint prezentacija</p>
--	---	---	--------------------------	--	----------------------------------

IV. PLAN PLOČE

Redefinicija plohe

Ključni pojmovi: Ritam

Dinamika

Rekompozicija

Plakat

Vizualna komunikacija

Likovno-umjetničko djelo:

Plakat za animirani film – Hotel Transilvanija, BLT
Communications

Plakat za olimpijske igre u Riju – skupina od 13 autora

Plakat za Labuđe jezero – Boris Bućan

Plakat za kazališnu predstavu u Gavelli – Crne oči – Vanja
Cuculić

I. CILJ I SHODI UČENJA U NASTAVNOJ JEDINICI (znanja, vještine i stavovi)

Odgojno-obrazovni cilj nastavnog sata:

Odgojno-obrazovni cilj nastavnog sata je upoznati učenike s modnim dizajnom, tekstilnim dizajnom, kostimografijom te scenografijom. Cilj je naučiti učenike kako bi sami mogli raditi vlastite kreacije i procijeniti tuđe. Cilj je potaknuti učenike na razmišljanje i razvijanje stavova o vrijednosti i originalnosti kreacija te poduzetništvu.

ISHODI UČENJA (postignuća učenika/kompetencije/znanje, vještine vrijednosti i stavovi)

Učenik će biti sposoban:

- Razlikovati modni i tekstilni dizajn
- kreirati vlastitu kreaciju

II. DIDAKTIČKO-METODIČKI PODACI O NASTAVNOJ JEDINICI

Etape nastavnog sata :	<ol style="list-style-type: none">1. Uvodni dio i šire istraživanje – 8 min2. Fokusirano istraživanje – 5 min3. Ponavljanje – 2 min4. Realizacija ideje – 60 min5. Analiza i vrednovanje ostvarenih likovnih radova – 15 min.
Likovno područje:	Plošno oblikovanje / 2D
Nastavna tema:	Rekompozicija oblika, boja i crta

Ključni pojmovi:	Modni dizajn, tekstilni dizajn, kostimografija, scenografija
Likovni elementi:	Linija, ploha, površina
Elementi gradnje likovne sintakse:	Ravnoteža, proporcija
Likovni motiv:	Dizajn vlastite kreacije modnog dizajna, tekstilnog dizajna ili kostima
Likovni problem:	Stvaranje vlastite kreacije odjeće, tkanine ili kostima modnim ili tekstilnim dizajnom
Likovno tehnička sredstva:	Po izboru – tempere, kolaž, akvarel, flomasteri, olovka, tuš, pastele
Likovno-umjetnička djela vezana uz nastavnu jedinicu:	Stella Jean – primjeri tekstilnog dizajna RA Enlow - scenografija
Oblici rada:	sociološki oblik rada: individualni rad, rad u paru, frontalni psihološki oblik rada: zamišljanjem
Metode rada:	Rad u paru, vođeni razgovor, diskusija
Mediji (nastavna sredstva i pomagala):	Power point prezentacija
Korelacija:	
Literatura:	a) Za učenike (udžbenici, priručnici i drugi izvori znanja): 1. Ivana Devernay Cimić, Gordana Koščec, Ida Mati; Likovna kultura 6: udžbenik iz likovne kulture za 6. razred osnovne škole, Znanje, Zagreb
	b) Za nastavnika (stručno-znanstvena, metodička, pedagoška, psihološka):

1. Emil Robert Tanay; Valovi boja 6: priručnik za učitelje, Školska knjiga, Zagreb

2. Nastavni plan i program za osnovnu školu, Zagreb, 2006.

III. RAZRADA NASTAVNOG SATA («SCENARIJ»)

(Detaljna razrada sata – «scenarij» nastavnog procesa. Ovdje se detaljno razrađuje sat onako kako će se izvesti: pritom se *ne* preporučava sadržaj, već naznačuju načini učenja i poučavanja. Treba odrediti ne samo što će raditi nastavnik, već i što će raditi učenici: nastavnik osmišljava, oblikuje, priprema i

ETAPE NASTAVNOG SATA	UČITELJ	UČENIK	OBLICI RADA	METODE RADA	NASTAVNA SREDSTVA I POMAGALA
<p>1. UVODNI DIO</p> <p>1.1. Priprema</p> <p>1 min</p>	<p>Studentica započinje nastavni sat i predstavi se učenicima.</p> <p>“Pozdrav svima! Moje ime je Martina Majcen. Studentica sam na Likovnoj akademiji i danas ću vam održati sat Likovne kulture koji će biti malo drugačiji od uobičajenog. Na kraju sata ćete ispuniti jedan upitnik anonimno. Dogovoreno?”</p> <p>Studentica pokreće powerpoint prezentaciju.</p>	<p>Učenici se raspoređuju na svoja mjesta.</p> <p>Učenici pozdravljaju nazad i slušaju.</p> <p>„Dogovoreno!“</p>			<p>- powerpoint prezentacija</p> <p>- Ilustrativni primjeri ploča, računalo, LCD projektor</p>
<p>1.2 Šire istraživanje</p> <p>7 min</p>	<p>Studentica se obraća učenicima.</p> <p>„Sada ćemo igrati jednu igru. Jeste li igrali ikada memory? Tko će objasniti kako se to igra? Tako je.“</p> <p>Studentica složi na ploču papire u obliku igre memory.</p> <p>„Tko želi prvi započeti igru?“</p>	<p>„Jesmo. U memory-u moramo pronaći parove. Pogađamo gdje se nalaze i probamo upamtiti gdje su. Kada shvatimo gdje se nalaze, otvorimo ih.“</p> <p>„Mogu ja prvi?“</p>	<p>- individualni rad</p>	<p>- razgovor</p> <p>- Vježba „memory“</p>	<p>- powerpoint prezentacija, ploča, računalo, LCD projektor</p>

	<p>Studentica proziva učenike koji se aktivno javljaju i poneke koji su pasivni. Igramo igru sve dok ne povežu sve parove. Parove koje su učenici pogodili studentica ostavlja vidljive na ploči kako bi ih mogli analizirati. Kada su učenici povezali sve parove, krećemo u analizu.</p> <p>Uz fotokopije prvog para, studentica pali powerpoint prezentaciju kako bi učenici vidjeli primjere preko projektora, u boji.</p> <p>„Što se nalazi na prvom paru? Tko će mi objasniti što je to? Jesu li to prave haljine ili crteži haljina? Kakve su haljine? Tko osmišljava haljine ili drugu odjeću? Kako se zovu ti ljudi, što mislite? Tako je, oni se zovu dizajneri. Ako ti dizajneri stvaraju kreacije za modu, kako se zovu? Bravo. Što bi vi onda rekli, što stvaraju modni dizajneri? Tako je, modni dizajneri stvaraju modni dizajn. Tko će doći na ploču napisati modni dizajn? Što bi vi rekli, što je to onda?“ Ako učenici ne znaju sami objasniti što je to, studentica im pojašnjava. „Modni dizajn je crtež odnosno kreacija odjeće koja je namijenjena za izradu. Zamislite da ste vi modni dizajneri i da vam padne na pamet neka kreacija odjeće koju bi htjeli izraditi. Što biste prvo napravili? Što bi dalje napravili? Upravo tako.“</p> <p>„Što se nalazi na drugom paru? Tko će mi objasniti što bi to moglo biti?“ Studentica okrene slajd na prezentaciji.</p> <p>„Kako vam ovi dijelovi izgledaju? Opišite mi kako vam to izgleda. Što se nalazi na tome? Gdje sve možete naći takav uzorak? Gdje ste te djeliće mogli vidjeti dosad? Tako je, to je komad tekstila ili tkanine. Što mislite, tko osmišljava kreacije za tekstil? Kako se ti ljudi onda zovu? Što mislite, što tekstilni dizajneri stvaraju? Tako je! Tko će doći na ploču</p>	<p>Učenici igraju i pogađaju gdje se nalaze parovi.</p> <p>„Na prvom paru se nalaze haljine. To su zapravo crteži haljina. Lijeva haljina je bijela, djeluje prozračno i ima detalje na sebi. Dugačka je do poda. Druga haljina je isto dugačka do poda ali nema detalje. Ona je napravljena u boji, prevladava crvena. Haljine osmišljavaju ljudi koji se bave modom. Zovu se dizajneri. Ako se bave modom onda su modni dizajneri. Modni dizajneri stvaraju kreacije kao modni dizajn. Modni dizajn je crtanje i kreiranje odjeće.“</p> <p>Učenik dolazi na ploču i zapisuje pojam MODNI DIZAJN.</p> <p>„Da idemo izraditi neku odjeću, prvo ju trebamo nacrtati. Nakon što ju nacrtamo moramo pronaći materijal kako bi ju izradili.“</p> <p>„Na drugom paru se nalaze neke slike nečega. Izgledaju kao dijelovi nekog tepiha ili možda zavjesa. Imaju neke uzorke koji su u boji. Takav uzorak možemo vidjeti na recimo tepesima, ručnicima, haljinama ili nekim krpama. Mogli smo to vidjeti kod nekog doma,</p>		<p>- diskusija</p>	
--	---	---	--	--------------------	--

	<p>napisati tekstilni dizajn? Što bi vi onda rekli, što je to tekstilni dizajn? Bravo!“</p> <p>„Pogledajte sada treći par.“ Studentica okrene slajd na prezentaciji.</p> <p>„Što se nalazi na ovim papirima? Opišite mi što vidite. Kakvi su ti super junaci? Što oni nose? Kakvi su ti kostimi? Tako je. Kostimografija je crtanje i kreiranje kostima. Tko će doći na ploču napisati kostimografija? Gdje se sve mogu nositi kostimi? Što bi rekli, tko osmišljava kostime? Tako je!“</p> <p>„Što biste vi ovdje opisali, što ovdje vidimo?“ Studentica okrene sljedeći slajd. „Kada dođete na predstavu, prije nego što se glumci popnu na pozornicu, što vidite na njoj, što se nalazi tamo? Da li te stvari sugeriraju neki prostor? Tako je, to zovemo scena. Što mislite, tko osmišljava izgled scene? Da, i ti dizajneri se zovu scenografi. Kako bi vi onda objasnili, što je to scenografija? Bravo! Tko će doći napisati scenografija na ploču?“</p>	<p>recimo na posteljini. Kreacije za tekstil osmišljavaju također dizajneri. To su tekstilni dizajneri! Oni osmišljavaju izgled nekog tekstila, tkanine. Mogu osmisliti tkaninu za bilo što, za posteljine, zavjese pa čak i odjeću.“</p> <p>Učenik dolazi pred ploču i zapisuje pojam TEKSTILNI DIZAJN.</p> <p>„Tekstilni dizajn bi bio dizajn neke tkanine za izradu nekog predmeta.“</p> <p>„Na ovim papirima se nalaze super junaci. Jedan je ženski a drugi je muški. Ti super junaci izgledaju kao da se bore protiv zla. Nose svoje kostime! Ženski kostim ima plašt, dok muški nema. Oboje imaju masku na licu kako ih ljudi ne bi prepoznali. Ženski kostim je crno plavi, dok je muški uglavnom crveno plav.“</p> <p>Učenik se javlja i zapisuje na ploču pojam KOSTIMOGRAFIJA.</p> <p>„Kostimi se mogu nositi svugdje. Možemo ih mi nositi na fašnik ako glumimo super junake, a mogu se koristiti i u predstavama ili filmovima. Kostime isto osmišljavaju dizajneri.“</p> <p>„Ovdje vidimo slike nekog prostora. Na pozornici vidimo neke stvari koje glumcima trebaju za predstavu. Da, te stvari izgledaju kao neki prostor u kojoj bi se glumci trebali nalaziti. Izgled scene osmišljavaju isto neki dizajneri. Scenografija bi bilo osmišljavanje kako će neka scena izgledati.“</p> <p>Učenik koji se javio dolazi na ploču i zapisuje pojam SCENOGRAFIJA.</p>			
--	---	---	--	--	--

<p><u>2. FOKUSIRANO</u> <u>ISTRAŽIVANJE</u></p> <p><u>5 min</u></p>	<p>Studentica podijeli papiriće učenicima.</p> <p>„Sada svi na papirić napišite, što vam se čini najzanimljivijim – dizajniranje vlastite kreacije odjeće, dizajniranje nekog uzorka na tkanini, dizajniranje nekog kostima za kazališnu predstavu, dizajniranje uniforme za školu, odjeću za pse ili nešto sasvim drugo, što vas najviše zanima.“</p> <p>Kada su učenici napisali, studentica ih ispituje.</p> <p>„Što ste napisali? Opišite mi kakva bi vaša kreacija bila? Što vas najviše zanima? Kada bi kreirali vlastitu odjeću, bilo bi vam važnije da je ona udobna ili da lijepo izgleda? Zašto? Biste li se trudili biti originalni? Koje boje bi koristili?“</p> <p>„Sada ćete dobiti još jedan papir na koji ćete napisati koje materijale ili sredstva najviše volite koristiti na predmetu Likovne kulture, i</p>	<p>Učenici slušaju zadatak.</p> <p>Učenici rade i zapisuju svoje ideje.</p> <p>„Napisala sam kako bih voljela najviše osmišljavati haljine za bajke. To mi se čini najzanimljivije jer mogu napraviti haljinu kakva mi god padne na pamet. Moja kreacija bi predstavljala novi dres za najdražu nogometnu momčad, jer me najviše zanima nogomet. Meni bi bilo puno važnije da mi je odjeća udobna, jer ne volim kada sam cijeli dan u nekim neudobnim trapericama pa jedva čekam doći doma i presvući se. Trudili bi se biti originalni tako da bi izgledali drugačije, a ne isto kao netko drugi. Ja bih voljela nježne i svijetle boje!“</p>	<p>- individualan rad</p>	<p>- razgovor</p> <p>- istraživanje</p> <p>usmeno izlaganje</p>	<p>- powerpoint prezentacija</p> <p>- dodatne fotografije</p>

	<p>koji materijal ili sredstvo najmanje volite. Te papiriće ćete meni predati nazad.“</p>	<p>Učenici slušaju zadatak te ispune papiriće.</p>			
<p>3.Najava zadatka i ponavljanje 2 min</p>	<p>Studentica kreće u najavu glavnog zadatka.</p> <p>Studentica najavljuje glavni zadatak.</p> <p>„Krećemo na glavni zadatak. Danas ćete dizajnirati što god poželite, odnosno što vam se najviše sviđa. Pogledajte što ste zapisali na papirić prije dvije minute. To što ste zapisali ćete dizajnirati s bilo kojim materijalom. Možete koristiti što god želite, samo nemojte miješati različite tehnike.</p> <p>„Prije nego što krenemo u realiziranje kreacija, idemo još ponoviti ključne pojmove koji se nalaze na ploči. Tko će se prisjetiti, tko osmišljava odjeću? Tako je! Što modni dizajneri stvaraju? Bravo! Kako se zove dizajn unutar kojega kreiramo izgled tekstila? Koji je bio treći par u memory-u, tko se sjeća? Što su ti super junaci nosili? Što bi bila kostimografija? A što je to scenografija?</p>	<p>Učenici slušaju koji je njihov glavni zadatak.</p>	<p>- individualni rad</p>	<p>- razgovor</p> <p>- usmeno izlaganje</p>	

	Bravo! I još za kraj, koji je današnji glavni zadatak?"	Učenici objašnjavaju i ponavljaju ključne pojmove i koji je njihov glavni zadatak.			
<u>4. REALIZACIJA IDEJE, PRAKTIČNI RAD UČENIKA</u> 60 min.	Studentica potakne učenike da sami uzmu pribor s kojima će raditi. Dok učenici rade, studentica šeta među njima, konzultira ih i raspravlja o njihovim idejama kako kreirati vlastitu kreaciju. Studentica upozorava učenike na preostalo vrijeme koliko ga imaju.	Učenici biraju materijal po želji te kreiraju vlastite kreacije.	- Individualni rad	- razgovor - praktičan rad - kombiniranje	Tempere, kistovi, papir, voda, tuš, flomasteri, bojice, pastele
<u>5. (npr.)ANALIZA I VREDNOVANJE OSTVARENIH LIKOVNIH RADOVA</u> <u>15 min</u>	Nakon što su učenici gotovi, zajedno krećemo u analizu. Pokupimo radove i stavljamo ih na vidljivo mjesto. „Ponovimo, koji je bio vaš današnji zadatak? Tko je po vama uspješno odradio zadatak? Zašto? Koje kreacije biste vi nosili od ovih? Koje uzorke biste nosili na svojoj odjeći? Vi koji ste radili vlastitu modnu kreaciju, biste li iskoristili ove uzorke tkanine na svojim	„Naš današnji zadatak je bio da dizajniramo vlastitu kreaciju bilo čega, što god želimo s bilo kojim materijalom.	- Individualni rad	- demonstracija - razgovor	- ploča - power point prezentacija

	<p>kreacijama? Zašto? Koji kostimi su vam najzanimljiviji? Zašto? Što mislite, bi li neko kazalište otkupilo ove kostime? Zašto? Koja kreacija vam se čini najoriginalnija? Zbog čega? Biste li vi kupili neku kreaciju, tkaninu ili kostime?"</p> <p>„Idemo probati odigrati još jednu igru. Tko je zadovoljan vlastitom kreacijom?“</p> <p>Studentica prozove učenika koji je zadovoljan svojom kreacijom i objasni mu kako je njegov zadatak da ostatku razreda predstavi svoju kreaciju najbolje što može – neka zamisli da ju ide prodati nekome. Studentica objasni ostatku razreda kako je njihov zadatak da pažljivo prate učenikovo predstavljanje vlastite kreacije, te da na kraju zaključe bi li oni kupili i koristili tu kreaciju ili ne bi. Kasnije moraju objasniti zašto.</p> <p>Nakon što je učenik predstavio svoju kreaciju, studentica potiče učenike na raspravu.</p> <p>„Biste li vi kupili ovu kreaciju? Biste li ju nosili? Zašto? Kako je vaš kolega predstavio svoju kreaciju? Slažete li se s njim? Kakva kreacija bi trebala biti da bi ju ljudi kupili, što mislite? Zašto?“</p> <p>Nakon evaluacije studentica zamoli učenike da anonimno i iskreno ispune upitnik.</p> <p>Kada učenici završe upitnike, studentica ih uputi da pospreme materijal i počiste za sobom.</p>	<p>Učenici komentiraju, odgovaraju na pitanja, uspoređuju i procjenjuju kreacije.</p> <p>„Ja sam zadovoljna!“</p> <p>Učenici slušaju.</p> <p>„Ja bih to kupila i nosila bi ju. Sviđa mi se kako izgleda i kolega je rekao kako je taj komad odjeće udoban. To mi se sviđa. Kolega je dobro predstavio svoju kreaciju, naglasio je kako je kreacija originalna. Slažem se s njim jer nikada nisam vidio ništa slično. Da bi ljudi</p>			
--	---	--	--	--	--

		<p>kupili neku kreaciju, ona bi trebala biti originalna i to bi se trebalo naglasiti, zato što ljudi vole nositi nešto što je drugačije, a ne da svi izgledaju isto.“</p> <p>Učenici ispunjavaju upitnik.</p> <p>Učenici pospremaju radna mjesta.</p>			
--	--	---	--	--	--

IV. PLAN PLOČE

<p>Rekompozicija oblika, boja i crta</p> <p>Ključni pojmovi: Modni dizajn</p> <p style="padding-left: 40px;">Tekstilni dizajn</p> <p style="padding-left: 40px;">Kostimografija</p> <p style="padding-left: 40px;">Scenografija</p> <p>Likovno-umjetničko djelo:</p> <p style="padding-left: 40px;">Stella Jean – tkanine</p> <p style="padding-left: 40px;">RA Enlow - scenografija</p>

I. CILJ I SHODI UČENJA U NASTAVNOJ JEDINICI (znanja, vještine i stavovi)

Odgojno-obrazovni cilj nastavnog sata:

Odgojno-obrazovni cilj nastavnog sata je upoznati učenike s kreiranjem različite teksture površine na dvodimenzionalnoj plohi izmjenom prvobitnog karaktera površine. Cilj je naučiti učenike uporabi varijacije i gradacije teksture. Uz to, cilj je učenicima približiti problem iskorištavanja i ubijanja raznih životinja za krzno ili kožu.

ISHODI UČENJA (postignuća učenika/kompetencije/znanje, vještine vrijednosti i stavovi)

Učenik će biti sposoban:

- prepoznati materijalizaciju teksture na vlastitim i tuđim primjerima

II. DIDAKTIČKO-METODIČKI PODACI O NASTAVNOJ JEDINICI

Etape nastavnog sata :	1. Uvodni dio i šire istraživanje – 8 min 2. Fokusirano istraživanje – 5 min 3. Ponavljanje – 2 min 4. Realizacija ideje – 60 min 5. Analiza i vrednovanje ostvarenih likovnih radova – 15 min.
Likovno područje:	Plošno oblikovanje / 2D
Nastavna tema:	Materijalizacija teksture
Ključni pojmovi:	Varijacija, gradacija
Likovni elementi:	Ploha, površina, tekstura
Elementi gradnje likovne sintakse:	Ravnoteža, jedinstvo
Likovni motiv:	Tekstura životinje
Likovni problem:	Varijacijom i gradacijom postići materijalizaciju teksture životinje
Likovno tehnička sredstva:	Materijal/sredstva po želji: škare, lijepilo, konac, komadi tkanine, vata, čačkalice, izgužvani papir ili novine, šećer, komadi užeta, komadi salveta, komadi najlonske vrećice itd.
Likovno-umjetnička djela vezana uz nastavnu jedinicu:	Lucio Fontana – Spatial concept
	sociološki oblik rada: individualni rad, rad u paru, frontalni

Oblici rada:	psihološki oblik rada: zamišljanjem
Metode rada:	Rad u paru, vođeni razgovor, diskusija
Mediji (nastavna sredstva i pomagala):	Power point prezentacija
Korelacija:	Biologija – više nastavnih jedinica – Gmazovi, Ptice, Sisavci. Ključni pojmovi: pokrov tijela, perje, dlake. Obrazovna postignuća: opisati prilagodbe gmazova za život na kopnu (pokrov tijela), razlikovati prilagodbe sisavaca na različite načine života
Literatura:	<p>a) Za učenike (udžbenici, priručnici i drugi izvori znanja):</p> <p>1. Ivana Devernay Cimić, Gordana Koščec, Ida Mati; Likovna kultura 7: udžbenik iz likovne kulture za 7. razred osnovne škole, Znanje, Zagreb</p>
	<p>b) Za nastavnika (stručno-znanstvena, metodička, pedagoška, psihološka):</p> <p>1. Emil Robert Tanay; Valovi boja 8: priručnik za učitelje, Školska knjiga, Zagreb</p> <p>2. Nastavni plan i program za osnovnu školu, Zagreb, 2006.</p>

III. RAZRADA NASTAVNOG SATA («SCENARIJ»)

(Detaljna razrada sata – «scenarij» nastavnog procesa. Ovdje se detaljno razrađuje sat onako kako će se izvesti: pritom se *ne* preporučava sadržaj, već naznačuju načini učenja i poučavanja. Treba odrediti ne samo što će raditi nastavnik, već i što će raditi učenici: nastavnik osmišljava, oblikuje, priprema i

ETAPE NASTAVNOG SATA	UČITELJ	UČENIK	OBLICI RADA	METODE RADA	NASTAVNA SREDSTVA I POMAGALA
<p>1. ŠIRE ISTRAŽIVANJE</p> <p>1.1. Priprema 1 min</p>	<p>Studentica započinje nastavni sat i predstavi se učenicima.</p> <p>“Pozdrav svima! Moje ime je Martina Majcen. Studentica sam na Likovnoj akademiji i danas ću vam održati sat Likovne kulture koji će biti malo drugačiji od uobičajenog. Na kraju sata ćete anonimno ispuniti jedan upitnik. Dogovoreno?”</p> <p>Studentica pokreće powerpoint prezentaciju.</p>	<p>Učenici se raspoređuju na svoja mjesta.</p> <p>Učenici pozdravljaju nazad i slušaju.</p> <p>„Dogovoreno!“</p>			<p>- powerpoint prezentacija</p> <p>- Ilustrativni primjeri ploča, računalo, LCD projektor</p>
<p>1.2 Šire istraživanje 7 min</p>	<p>Studentica se obraća učenicima.</p> <p>„Odmah na početku ćemo krenuti u jednu vježbu kroz koju ćete otkriti temu sata. Vježbu radite u paru. Svaki par će dobiti komad kartona. Prvi učenik u paru mora žmiriti i prijeći prstima preko kartona i koncentrirati se na to što osjeti pod prstima. Drugi učenik neka ga kontrolira da ne gleda. Kada je prvi učenik gotov, zamijenite uloge. Zajedno ćete u bilježnicu odgovarati na pitanja koja se nalaze na prezentaciji. Dogovoreno?“</p> <p>Nakon što su se učenici proizvoljno podijelili u parove, studentica im podijeli kartone.</p>	<p>Učenici slušaju koji je njihov zadatak.</p>	- rad u paru	- razgovor	<p>- powerpoint prezentacija</p> <p>- Ilustrativni primjeri ploča, računalo, LCD projektor</p>

	<p>Učenici rade.</p> <p>Nakon što su učenici gotovi, krećemo u drugu fazu zadatka.</p> <p>„Sada zajedno uzmite šestar, kemijsku, škare ili neki sličan predmet i razderite karton, probušite, raščerupajte, u različitim smjerovima. Nakon što to napravite, morate ponoviti postupak iz prvog dijela zadatka. Prvi učenik neka žmiri i prijeđe prstima preko kartona i neka se koncentrira na to što osjeti pod prstima. Naravno, ne smijete gledati, vaš kolega vas kontrolira. Kada je prvi učenik gotov, opet zamijenite uloge. Nakon što to napravite, ponovo zajedno odgovorite na ista pitanja u bilježnicu.“</p> <p>Kada su učenici gotovi, zajedno krećemo u analizu.</p> <p>„Koji par će nam pročitati, što ste napisali u bilježnicu?“</p> <p>Studentica proziva učenike da si međusobno pročitaju što su zapisali te zajedno prodiskutiraju što se dogodilo s kartonom.</p> <p>Nakon što su učenici zajedno prodiskutirali, studentica kreće u objašnjenje.</p> <p>„Kakav je karton bio prije? Kakva je bila osobina kartona? Osobina odnosno karakter neke površine nazivamo teksturom. Kakva je onda tekstura kartona sada? Tko će na ploču napisati tekstura?“</p>	<p>„Dogovoreno!“</p> <p>Učenici rade.</p>	<p>-rad u paru</p>		
--	---	---	--------------------	--	--

	<p>Studentica pronađe među učenikovim kartonima jedan karton na kojem se vidi primjer varijacije. Uzme ga i pokaže ga učenicima.</p> <p>„Kakva je tekstura na ovom kartonu ovdje? Pogledajte malo bolje, kakve se sve teksture ovdje nalaze? Jesu li one iste ili nisu? Tako je, to su različite teksture. Različitos tekstura koje plohi daju karakter nazivamo varijacija. Tko će doći napisati varijacija na ploču? Pronađite među sobom još jedan primjer varijacije. Kakva je tekstura na toj površini kartona? Po čemu se razlikuju? Odlično!“</p> <p>Studentica se obraća učenicima.</p> <p>„Sada će ponovo svaki par dobiti još jedan karton. Vaš zadatak je da zajedno na tom kartonu olovkom, kemijskom ili šestarom napravite rupice. Na jednom dijelu kartona neka te rupice budu plitke i lagano ih napravite, na drugom dijelu kartona neka te rupice budu jače napravljene, a na trećem dijelu kartona slobodno napravite velike rupe ili čak probušite karton.“</p> <p>Studentica dijeli učenicima materijal i učenici kreću u zadatak.</p> <p>Nakon što su učenici gotovi, studentica kreće u diskusiju.</p> <p>„Pokažite si međusobno što ste napravili. Kako sada vaši kartoni izgledaju? Usporedite ih s prijašnjim kartonima koje ste imali. Koja je razlika? Koja je razlika u teksturi? Pogledajte ovaj zadnji karton koji ste dobili. Što ste ponavljali kada ste radili teksturu? Kako te</p>	<p>Učenici čitaju jedni drugima što su zapisali u bilježnicu, te razgovaraju što se dogodilo s kartonom.</p> <p>„Prije je karton bio gladak. Nije imao ništa po sebi.</p> <p>„Ja ću.“ Učenik na ploču zapisuje pojam TEKSTURA.</p> <p>„Na ovom kartonu je tekstura hrapava, raščupana, čak ima i rupu na sebi. Na jednom dijelu je točkasta tekstura s rupicama jer je kolega bušio karton, a na ovom dijelu kartona je samo raščupana jer je povlačio šestar po kartonu. Različite su te teksture! Ja ću!“</p> <p>Učenik zapisuje pojam VARIJACIJA na ploču.</p> <p>„Na ovoj površini kartona ima više različite teksture! Tu se vidi isto kako je probušen karton a na ovom dijelu je nekako jako raščupano isto.“</p>		<p>-diskusija</p>	
--	--	--	--	-------------------	--

	<p>rupice izgledaju na jednom dijelu kartona, kako na drugom? Kako ste ih napravili?</p> <p>Stvaranje teksture jednakom obradom, ali različitom jačinom poteza nazivamo gradacija.</p> <p>Tko će doći na ploču napisati gradacija?“</p> <p>Studentica okreće slajd na prezentaciji i obraća se učenicima.</p> <p>„Pogledajte ovu sliku. Što vidite na njoj? Što mislite kakva je tekstura te površine? Što je umjetnik napravio s tom površinom? Kako je to napravio? Probajte zaključiti, ovu teksturu je dobio varijacijom ili gradacijom? Zašto? Bravo!“</p>	<p>Učenici slušaju koji je njihov sljedeći zadatak.</p> <p>Učenici rade.</p> <p>„Naši kartoni sada imaju novu teksturu. Ovi prije kartoni su raščupani i imaju različite teksture, a na ovom novom je uglavnom ista, samo je na nekim dijelovima jača. Kada smo na ovom novom radu radili teksturu, radili smo konstantno rupice. Na jednom dijelu kartona te rupice se jedva vide, a na drugom su toliko velike i raščupane da su gotovo probušile karton. Napravili smo ih bušenjem, samo smo na drugom dijelu jače bušili. Ja ću“</p> <p>Učenik na ploču zapisuje GRADACIJA.</p> <p>„Na slici se nalazi neko platno s rupama. Tekstura je vjerojatno hrapava i grbava oko tih rupa. Probušio je platno u određenom smjeru,</p>	<p>-rad u paru</p>	<p>-diskusija</p>	
--	---	---	--------------------	-------------------	--

		napravio je rupe različitih veličina. Napravio je to isto kao i mi na kartonu. Na nekim dijelovima je jače bušio platno a na nekim slabije. To je gradacija! Zato što je umjetnik jednako obrađivao površinu samo drugom jačinom poteza odnosno bušenja.“			
<p><u>2. FOKUSIRANO ISTRAŽIVANJE</u></p> <p><u>7 min</u></p>	<p>Studentica se obraća učenicima.</p> <p>„Razmislite, što sve ima teksturu oko vas? Prisjetite se sami nekih zanimljivih tekstura koje ste recimo pronašli u prirodi. Što još ima zanimljivu teksturu? Odlično! Kakve sve dlaku imaju životinje? Imaju li sve životinje istu dlaku? Kakvu ima dlaku recimo kućna mačka? Je li ta dlaka mekana? Kakve sve vrste dlaka mogu imati životinje? Imaju li sve životinje dlaku? Što još životinje mogu imati? Što još? Tako je!</p> <p>Studentica okrene slajd na prezentaciji s prikazima životinjskih tekstura.</p> <p>„Što mislite, što bi osjetili pod prstima kada bi prošli kroz ove teksture? Možete li pogoditi kojim životinjama one pripadaju? Jeste li znali da neke životinje ubijaju baš zbog ovog što vidite na slikama?“</p> <p>Studentica okreće slajd.</p>	<p>„Teksturu zapravo ima sve oko nas, stol ima neku teksturu, odjeća ima neku teksturu, bas sve ima određenu teksturu. Zanimljivu teksturu u prirodi ima kora drveta! Nemaju sve kore drveta istu teksturu, ali neka drva imaju stvarno zanimljivu. Neko lišće ima isto zanimljivu teksturu, postoje lišća koja imaju s jedne strane neke sitne dlačice.</p> <p>Životinje imaju uglavnom mekanu dlaku, neke imaju kraće dlake a neke dulje. Ovisi gdje žive i koje su vrste. Kućna mačka ima uglavnom meku dlaku jer je njegovana. Životinje mogu imati i grublju dlaku, recimo neka vrsta psa, dok neki psi imaju i kovrčavu dlaku. Nemaju sve životinje dlaku. Neke životinje imaju perje ili ljske. Mogu još imati kožu ili bodlje, naprimjer ježi!”</p> <p>„Kada bi prošli prstima kroz prvu teksturu, dlaka bi bila mako grublja i osjetila bi se baš ta tekstura pojedinačne dlake. Druga dlaka već izgleda mekanije, dok treća izgleda najmekanije i kovrčavo. Moguće da je od nekog psa, recimo pudlice. Treća tekstura je neka koža, djeluje hrapavo kada bi prošli rukom preko nje. Zadnja tekstura je perje! Pod prstima bi nam bilo mekano ali bi osjetili te djeliće mekog pera. Da, znamo za to.”</p>	- individualan rad	<p>- razgovor</p> <p>- rad s vizualnim izvorima</p>	<p>- powerpoint prezentacija</p> <p>- dodatne fotografije</p> <p>-powerpoint prezentacija</p>

	<p>„Tko može objasniti što se događa s ovim životinjama radi njihovog krzna ili kože? Tako je. Sada neka svatko od vas napiše u bilježnicu što mislite o takvom uzgajanju životinja, za krzno ili kožu i napišite što mislite kako te životinje izgledaju prije i poslije mučenja.”</p> <p>Nakon što su učenici napisali u bilježnicu vlastite stavove, studentica ih prozove da pročitaju što su napisali i da prodiskutiraju o tome.</p> <p>„Sada napišite u bilježnicu koja životinja po vama ima najzanimljiviju teksturu dlake, perja, kože, bodlji, bilo čega.”</p> <p>Nakon što su gotovi, studentica ih pita što su napisali.</p> <p>„Koje ste životinje napisali? Zašto vam je baš ta tekstura najzanimljivija? Kako biste to prikazali? Kojim materijalima, od ovih ovdje, biste to prikazali na papiru?” – Studentica im pokazuje na stol pokraj ploče, na kojem se nalaze materijali s kojima će učenici raditi glavni zadatak. „Kakvu sve teksturu možete dobiti ovom tkaninom? Koju teksturu možete postići ovim najlonom?”</p> <p>„Sada ćete dobiti jedan papir na koji ćete napisati koje kiparske materijale najviše volite koristiti na predmetu Likovne kulture te koji</p>	<p>„Ljudi uzgajaju životinje na nekim mjestima u kavezima te životinje radi krzna ili kože. Kada životinja dovoljno naraste, ljudi ju ubiju i poderu joj dlaku. Isto tako i kožu, recimo ovom krokodilu. Samo možda njih love iz divljine.”</p> <p>Učenici u bilježnicu pišu svoje stavove.</p> <p>Učenici čitaju vlastite stavove i međusobno komentiraju i izlažu vlastita mišljenja.</p> <p>Učenici zapisuju u bilježnicu.</p> <p>„Ja sam zapisao ovca, radi vune. Napisala sam dikobraz jer on ima jako velike bodlje i pikav je. To bih prikazala pomoću nekih igala! Na papiru bih to prikazala s čačkalicama, zalijepila bih čačkalice na papir ili ih istrkala na sitne djeliće i zalijepila. Ovom tkaninom možemo postići neku vunenu teksturu, dok s najlonom možda možemo postići teksturu kože od recimo nilskog konja.”</p>	<p>-individualan rad</p>	<p>-diskusija</p>	<p>-powerpoint prezentacija</p>
--	--	--	--------------------------	-------------------	---------------------------------

	<p>kiparski materijal najmanje volite. Te papiriće ćete meni predati nazad.“</p>	<p>Učenici zapisuju svoje stavove na papirić.</p>		<p>-brainstorming</p>	
<p>2.3. Najava zadatka i ponavljanje 2 min</p>	<p>Studentica najavljuje glavni zadatak.</p> <p>„Krećemo u glavni zadatak. Danas ćete na papiru prikazati teksturu bilo koje životinje, čija vam se tekstura sviđa. Možete raditi onu koju ste zapisali u bilježnicu. Materijale možete birati koje želite od ovih koje sam pripremila za vas. Tu imate čačkalice, vatu, konac, komade razne tkanine, šećer, komade najlona, salveta, novina... Možete se držati jednog materijala ako vam paše za određenu životinju, a možete i kombinirati. Bitno je da napravite teksturu preko cijelog papira.“</p> <p>„Prisjetite se, ako napravite više različitih tekstura na jednom papiru, kako to nazivamo? Tako je! Ako lijepite novine na papir od najmanje izgužvanih do najviše izgužvanih, kako to zovemo? Bravo! Tko će još za kraj ponoviti, koji je današnji zadatak?“</p>	<p>Učenici slušaju koji je njihov današnji zadatak.</p>	<p>- individualan rad</p>	<p>- razgovor</p> <p>- usmeno izlaganje</p>	<p>- powerpoint prezentacija</p>

		<p>„Ako napravimo više različitih tekstura, onda to nazivamo varijacija. Ako koristimo isti materijal, recimo novine, i slažemo ih od najmanje izgužvanih do najjače, to se zove gradacija.“</p> <p>Učenici ponavljaju koji je njihov današnji zadatak.</p>			
<p><u>4. REALIZACIJA IDEJE, PRAKTIČNI RAD UČENIKA</u></p> <p>60 min.</p>	<p>Studentica uputi učenike da sami uzmu pribor s kojima će raditi.</p> <p>Dok učenici rade, studentica šee među njima, konzultira ih i raspravlja o njihovim idejama kako realizirati teksturu određene životinje.</p> <p>Studentica upozorava učenike na preostalo vrijeme koliko ga imaju.</p>	<p>Učenici biraju materijal po želji te izvršavaju zadatak.</p>	<p>- Individualni rad</p>	<p>- praktičan rad</p> <p>- kombiniranje</p>	<p>-čačkalice, vata, konac, šećer, lijepilo, škare, komadi tkanine, najlona, salveti, novina...</p>

<p><u>5. ANALIZA I VREDNOVANJE OSTVARENIH LIKOVNIH RADOVA</u></p> <p>15 min</p>	<p>Nakon što su učenici gotovi, zajedno krećemo u analizu. Radove stavimo na svima vidljivo mjesto i okupimo se oko njih.</p> <p>Studentica pokreće raspravu.</p> <p>„Koji radovi su najneobičniji? Koja vam se tekstura najviše sviđa? Zašto? Koja tekstura vam je najzanimljivija? Zašto? Tko će pogoditi, od koje životinje bi ovo mogla biti tekstura? A ova ovdje? Autor ovog rada, možeš li nam objasniti koja bi to životinja mogla biti? Pređite prstom preko ovog rada, kakva je ta tekstura? A ova ovdje? Pogodite koje su to životinje. Jesu li te životinje ugrožene? Uzgajaju li ih radi krzna/kože? Pronađite među ovim radovima varijaciju. Pronađite sada gradaciju. Odlično! Tko je po vama najuspješnije prikazao teksturu neke životinje? Zašto? Tko još?</p> <p>Nakon evaluacije studentica zamoli učenike da anonimno i iskreno ispune upitnik.</p> <p>Kada učenici završe upitnike, studentica ih uputi da pospreme materijal i počiste za sobom.</p>	<p>Učenici se skupe oko vlastitih radova i promatraju ih.</p> <p>Učenici međusobno raspravljaju, sudjeluju u diskusiji i odgovaraju na pitanja.</p> <p>Učenici anonimno ispunjavaju upitnik.</p> <p>Učenici pospremaju radna mjesta.</p>	<p>- Individualni rad</p>	<p>- razgovor</p>	<p>- ploča</p> <p>- power point prezentacija</p>
--	---	--	---------------------------	-------------------	--

IV. PLAN PLOČE

Materijalizacija teksure

Ključni pojmovi: Tekstura

Varijacija

Gradacija

Likovno-umjetničko djelo:

Lucio Fontana – Spatial concept

I. CILJ I SHODI UČENJA U NASTAVNOJ JEDINICI (znanja, vještine i stavovi)

Odgojno-obrazovni cilj nastavnog sata: Odgojno-obrazovni cilj nastavnog sata je upoznati učenike s industrijskim dizajnom, primijenjenom umjetnosti, funkcionalnosti predmeta te asocijativnosti boje. Cilj je naučiti učenike kako bi sami mogli dizajnirati i osmišljavati vlastite izume te procijeniti tuđe. Cilj je potaknuti učenike na suočavanje s vlastitim i tuđim problemima te osmišljavanju načina kako ih riješiti.

ISHODI UČENJA (postignuća učenika/kompetencije/znanje, vještine vrijednosti i stavovi)

Učenik će biti sposoban:

- prepoznati industrijski dizajn
- prepoznati i objasniti primijenjenu umjetnost
- objasniti važnost i ulogu funkcionalnosti i asocijativnosti boje u industrijskom dizajnu
- dizajnirati vlastiti funkcionalan izum
- riješiti vlastiti problem koji ga muči

II. DIDAKTIČKO-METODIČKI PODACI O NASTAVNOJ JEDINICI

Etape nastavnog sata :	1. Uvodni dio i šire istraživanje – 8 min 2. Fokusirano istraživanje – 5 min 3. Ponavljanje – 2 min 4. Realizacija ideje – 60 min 5. Analiza i vrednovanje ostvarenih likovnih radova – 15 min.
Likovno područje:	Plošno oblikovanje / 2D
Nastavna tema:	Oblik i boja
Ključni pojmovi:	Industrijski dizajn, funkcija, asocijativnost, primijenjena umjetnost
Likovni elementi:	Linija, boja, ploha
Elementi gradnje likovne sintakse:	Ravnoteža
Likovni motiv:	Funkcionalan izum za vlastite potrebe
Likovni problem:	Nacrtati/naslikati vlastiti funkcionalan izum koristeći asocijativnost boje i sklad oblika
Likovno tehnička sredstva:	Materijal/sredstva po želji: akvarel, bojice, paste, tempere, flomasteri
Likovno-umjetnička djela vezana uz nastavnu jedinicu:	Alexander G. Bell – telefon W. Wagenfeld – bočica za senf A. Warhol – Campbell juha

Oblici rada:	sociološki oblik rada: individualni rad, rad u paru, frontalni psihološki oblik rada: zamišljanjem
Metode rada:	Rad u paru, vođeni razgovor, diskusija
Mediji (nastavna sredstva i pomagala):	Power point prezentacija
Korelacija:	Povijest - Oblikovanje modernog društva - znanost i tehnologija, industrijska revolucija. Ključni pojmovi: industrijska revolucija, urbanizacija, radništvo, radnička prava. Obrazovna postignuća: opisati osnovna obilježja 1. i 2. industrijske revolucije i usporediti ih s obilježjima proizvodnje u predindustrijsko doba; imenovati najvažnije izume i izumitelje
Literatura:	a) Za učenike (udžbenici, priručnici i drugi izvori znanja): 1. Ivana Devernay Cimić, Gordana Košćec, Ida Mati; Likovna kultura 8: udžbenik iz likovne kulture za 6. razred osnovne škole, Znanje, Zagreb
	b) Za nastavnika (stručno-znanstvena, metodička, pedagoška, psihološka): 1. Emil Robert Tanay; Valovi boja 8: priručnik za učitelje, Školska knjiga, Zagreb 2. Nastavni plan i program za osnovnu školu, Zagreb, 2006.

III. RAZRADA NASTAVNOG SATA («SCENARIJ»)

(Detaljna razrada sata – «scenarij» nastavnog procesa. Ovdje se detaljno razrađuje sat onako kako će se izvesti: pritom se *ne* preporučava sadržaj, već naznačuju načini učenja i poučavanja. Treba odrediti ne samo što će raditi nastavnik, već i što će raditi učenici: nastavnik osmišljava, oblikuje, priprema i

ETAPE NASTAVNOG SATA	UČITELJ	UČENIK	OBLICI RADA	METODE RADA	NASTAVNA SREDSTVA I POMAGALA
<p>1. ŠIRE ISTRAŽIVANJE</p> <p>1.2. Priprema 1 min</p>	<p>Studentica započinje nastavni sat i predstavi se učenicima.</p> <p>“Pozdrav svima! Moje ime je Martina Majcen. Studentica sam na Likovnoj akademiji i danas ću vam održati sat Likovne kulture koji će biti malo drugačiji od uobičajenog. Na kraju sata ćete anonimno ispuniti jedan upitnik. Dogovoreno?”</p> <p>Studentica pokreće powerpoint prezentaciju.</p>	<p>Učenici se raspoređuju na svoja mjesta.</p> <p>Učenici pozdravljaju nazad i slušaju.</p> <p>„Dogovoreno!“</p>			<p>- powerpoint prezentacija</p> <p>- Ilustriativni primjeri ploča, računalo, LCD projektor</p>
<p>1.2 Šire istraživanje 7 min</p>	<p>Studentica se obraća učenicima.</p> <p>„Odmah za početak će svatko od vas iz kutijice izvući jedan papirić. Ista slika se nalazi na dva papirića. Vi koji ste izvukli iste papiriće, pronađite se i bit ćete zajedno u paru. Zajedno sjednite za jedan stol.“</p>	<p>Učenici slušaju.</p>	<p>- rad u paru</p>	<p>- razgovor</p>	<p>- powerpoint prezentacija</p> <p>- Ilustriativni primjeri ploča, računalo, LCD projektor</p>

	<p>Studentica prolazi među učenicima i daje učenicima kutijicu da svatko izvuče jedan papirić. Kada je svaki učenik izvukao papirić, studentica im se obrati.</p> <p>„Pogledajte dobro sliku koju ste dobili i pronađite svoj par. Sjednite zajedno za stol.“</p> <p>Kada su učenici sjeli zajedno za stol, studentica im objašnjava zadatak.</p> <p>„Sljedeći zadatak ćete raditi zajedno u paru. Svaki par će dobiti jedan papir na kojem se nalaze pitanja. U paru ćete zajedno intervjuirati jedan drugog. Prvo neka jedan od vas ispituje drugog a zatim drugi prvog. Svaki od vas neka u bilježnicu napiše što ste zaključili tijekom intervjua o vašem paru, što ga zanima, što ga ne zanima, što ga muči itd. Možete krenuti s intervjuom, imate 3 do 4 minute vremena.“</p> <p>Studentica šeta kroz razred i gleda kako učenici ispunjavaju zadatak.</p> <p>Nakon što su učenici gotovi sa zadatkom, studentica im se obrati.</p> <p>„Neka nekoliko vas pročita na glas što ste zaključili i zapisali u vezi vašeg para.“</p> <p>„Što mislite o tome? Što vas još muči? Ima li još netko takav problem? Kako biste to promijenili? Ima li još netko drugačiju ideju?“</p>	<p>Učenici izvlače papiriće i pamte koju su sliku dobili.</p> <p>Učenici međusobno traže svoje parove te zajedno sjednu za stol.</p> <p>Učenici slušaju koji je njihov sljedeći zadatak.</p> <p>Učenici ispunjavaju zadatak, međusobno se intervjuiraju i zapisuju zaključke u bilježnicu.</p>	<p>-rad u paru</p>	<p>-razgovor</p> <p>-usmeno izlaganje</p>	
--	--	--	--------------------	---	--

	<p>Da imate neki stroj koji piše zadaće, biste li ga koristili? Koji nam sve predmeti olakšavaju svakodnevni život? Pada li na pamet nekome još neki takav predmet?“</p>	<p>Učenici čitaju što su zapisali u bilježnicu.</p> <p>„Meni je izrazito dosadno pisati domaću zadaću svaki dan nakon škole. I meni isto je to dosta naporno. Pogotovo jer cijeli dan moraš pratiti nastavu u školi i umjesto da se doma opustimo, mi moramo pisati zadaću i učiti. Ne znam kako bi to promijenili. Ukinuli bi domaće zadaće. Možda bi mogli nagovoriti nekog drugog da nam piše zadaće. Definitivno bih ga koristio! Skratio bi nam svima muke i uštedio vrijeme. Sušilo za kosu nam pomaže da što prije osušimo kosu, da ga nemamo, kosa bi nam se sušila skoro pola dana. Mikser nam pomaže u kuhinji! Ne moramo sami miksati kada recimo radimo kolač. S mikserom je puno brže i jednostavnije. I perilica za rublje! Prije su ljudi morali prati rublje na ruke, to je trajalo jako dugo. Sada samo ubacimo rublje u perilicu.</p>			
<p><u>2. FOKUSIRANO Iстраživanje</u></p> <p><u>7 min</u></p>	<p>Studentica okreće slajd na prezentaciji i obraća se učenicima.</p> <p>„Što mislite, što se nalazi na ovoj slici? Izgleda li vam poznato? Ovako je izgledao prvi telefon. Što je sve taj telefon morao imati da bi radio kako spada? Čemu telefon služi? Za što ga koristimo? Tako je, on mora raditi kako bi služio nekoj svrsi. Koja je svrha telefona? Tako je. Služenje određenoj svrsi zovemo funkcionalnost. Tko će doći na ploču napisati funkcionalnost? Kako vam on izgleda s obzirom na njegovu funkciju? Je li lako koristiti taj telefon ili je komplicirano, kako vam se čini? Zašto?</p>	<p>„Na ovoj slici se nalazi stari predmet. Izgleda nam jako poznato! Morao je imati žicu koja se prikopčala u zid, morao je imati mikroskop i slušalicu. Morao je također imati tipke ili nešto slično kako bi se mogao birati broj koji želimo nazvati. Funkcionalnost je neka svrha predmeta kako bi on funkcionirao onako za što nam treba. Svrha telefona je da bi mogli nazvati neku osobu koja je daleko od nas kako bi ju čuli i kako bi mogli razgovarati s njom. Ja</p>	<p>- Individualni rad</p>	<p>- razgovor</p> <p>- rad s ilustrativnim materijalima/vizualnim izvorima</p>	<p>- powerpoint prezentacija</p> <p>- dodatne fotografije</p> <p>- Ilustrativni primjeri</p>

	<p>Pogledajmo sljedeći primjer telefona.“</p> <p>Studentica pokrene animaciju na prezentaciji i pojavi se slika modernog mobilnog uređaja.</p> <p>„Kako vam ovaj uređaj izgleda? Opišite ga. Koja je razlika između ovog uređaja i ovog kojeg smo prvo gledali. Koja je razlika u izgledu? Tko osmišljava izgled ovakvih uređaja? Dizajneri, tako je. Oblikovanje odnosno dizajniranje uporabnih predmeta, kao što je ovaj mobilni uređaj, nazivamo industrijski dizajn. Jeste li ikada čuli za taj pojam? Što bi još spadalo pod industrijski dizajn? Tako je. Tko će doći na ploču napisati industrijski dizajn?“</p> <p>Studentica okreće slajd na prezentaciji.</p> <p>„Kakve sve vrste dizajna postoje, razmislite si. Tko dizajnira plakate, logotipe, znakove? Tako je, osim industrijskog dizajna i grafičkog, kakav još postoji? Prisjetite se svoje odjeće. Bravo, tekstilni dizajn! Sve grane umjetnosti koje obuhvaćaju oblikovanje raznih predmeta nazivamo primijenjena umjetnost. Tko će doći napisati na ploču primijenjena umjetnost?“</p>	<p>ču!“ Učenik zapisuje na ploču FUNKCIONALNOST.</p> <p>„Telefon izgleda glomazno i teško za rukovanje. Meni nije jasno kako se on točno koristi. Ne vidim točno gdje se nalazi slušalica niti mikrofoni. I ne razumijem gdje se može unijeti broj.“</p> <p>„Ovaj uređaj je moderan, gotovo svi ga imamo. Tanak je i lagan za korištenje. Ima touch screen. Ovaj uređaj se može nositi gdje god želimo i funkcionira bilo gdje, gdje god ima signala. Ovaj stari telefon to ne može. Mobilni uređaj je od plastike, aluminijski ili stakla, dok je ovaj stari telefon od drva i nekog metala. Osim toga, čudno i nejasno izgleda, za razliku od mobilnog uređaja. On je vrlo jednostavnog izgleda. Izgled takvih uređaja osmišljavaju dizajneri. Jesmo! Pod industrijski dizajn spadaju još sigurno i televizori, računala, namještaj i slično. Ja ču!“ Učenik na ploču zapisuje INDUSTRIJSKI DIZAJN.</p> <p>„Postoji industrijski dizajn! Također postoji i grafički dizajn, oni dizajniraju plakate, reklame, letke, etikete i slično. Postoji još i tekstilni dizajn, dizajn tkanine i odjeće!</p> <p>Učenik zapisuje na ploču PRIMIJENJENA UMJETNOST.</p>			
--	---	---	--	--	--

	<p>Studentica okreće animaciju na prezentaciji.</p> <p>„Kako vam izgleda ovaj predmet? Što je to? Jako ste blizu, to je teglica za senf. Kakvog je oblika? Što mislite, zašto je baš napravljena u tom obliku? Upravo tako.“</p> <p>Studentica pokrene animaciju na prezentaciji kako bi se pojavila slika na kojoj se nalaze skice za tu istu teglicu.</p> <p>„Što vidite na ovoj slici? Tako je. Kakve su te skice? Koji predmet se na tim skicama nalazi? Kada idemo napraviti industrijski dizajn za neki predmet, što prvo trebamo napraviti? Tako je! Izgleda li vam taj predmet funkcionalno? Zašto?“</p> <p>Studentica okreće sljedeći slajd na prezentaciji.</p> <p>„Što vidimo na ovoj slici? Tako je, to je naslikana konzerva juhe. Jeste li vidjeli tu konzervu negdje prije? Jeste li ju vidjeli u dućanu? Da se ta juha nalazi u dućanu, što mislite, biste li ju primijetili? Zašto? Je li vam crvena boja lako uočljiva ili teško uočljiva? Zašto? Što mislite onda, zašto dizajneri stavljaju uočljive boje na proizvode? Kada dođete u dućan na odjel zdrave hrane, koje boje tamo najviše prevladavaju? Zašto? Na što vas asociraju te boje? Prisjetite se recimo omekšivača za rublje, koje tamo boje</p>	<p>„Ovaj predmet izgleda kao neka posudica. To bi mogla biti teglica za recimo pekmez. Na gornjem dijelu je malo uža i prema dnu se širi. Na samom dnu je zaobljena i okrugla, s tim da je u sredini dna malo povišena. Vjerojatno kako bi bilo što lakše žličicom pokupiti senf iz nje.“</p> <p>„Na ovoj slici se nalaze neke skice. Napravljene su jako šturo, nisu detaljne. Te skice su skice ove teglice! Kada idemo napraviti neki industrijski dizajn, prvo moramo napraviti skicu kako bi mogli izraditi taj predmet. Teglica izgleda jako funkcionalno! Zato što je baš napravljena kako bi mogli iskoristiti sav senf, kako bi ga mogli cijelog izvaditi van.“</p> <p>„To je neka konzerva, Vidjeli smo ju prije na internetu. U dućanu ju nisam vidjela. Ja jesam! Primijetili bi sigurno takvu konzervu. Zato što zanimljivo izgleda i zato što se kod nas ne nalaze baš juhe u konzervi već u vrećicama. Crvena boja je jako uočljiva! Zato što je jako intenzivna pa se lako vidi. Dizajneri stavljaju na proizvode jako uočljive boje kako bi primijetili taj proizvod i kako bi ga kupili. Zdrava hrana je uglavnom u nekom zelenom pakiranju s još žutom ili plavom bojom. Zato da nas podsjeti na zdravlje. Na omekšivačima za rublje se uglavnom nalazi ljubičasta, plava ili roza. One podsjećaju na neku svježinu ili miris recimo lavande. Te boje asociraju na miris nekog cvijeća i čistoće. Ja ću.“</p>		<p>-razgovor</p>	<p>- powerpoint prezentacija</p> <p>- Ilustrativni primjeri ploča, računalo, LCD projektor</p>
--	--	--	--	------------------	--

	<p>prevladavaju? Zašto baš te boje? Na što vas te boje asociraju? Tako je.</p> <p>Svaka boja nas asocira na nešto, ima neko značenje i to zovemo asocijativnost. Tko će doći napisati asocijativnost na ploču?“</p> <p>Studentica se obraća učenicima.</p> <p>„Vidjeli smo neke primjere predmeta koji su nam olakšali život. Prisjetite se što ste na početku sata pričali kolegama, što vas sve muči. Razmislite koji predmet ili izum bi vi napravili i dizajnirali, koji bi bio funkcionalan i koji bi vam olakšao život. Tako izum može biti i magičan ako želite. Neka svatko razmisli za sebe i napiše u bilježnicu što biste vi napravili.“</p> <p>Studentica ispituje učenike.</p> <p>„Što ste napisali u bilježnicu? Kako bi izgledao taj predmet? Kako bi funkcionirao? Koje boje bi taj predmet bio? Kojim materijalom bi ga napravili?“</p> <p>„Sada ćete dobiti jedan papir na koji ćete napisati koje materijale ili sredstva najviše volite koristiti na predmetu Likovne kulture, i koji materijal ili sredstvo najmanje volite. Te papiriće ćete meni predati nazad.“</p>	<p>Učenik na ploču zapisuje ASOCIJATIVNOST.</p> <p>Učenici zapisuju u bilježnicu vlastite ideje.</p> <p>Učenici čitaju što su napisali u bilježnicu te raspravljaju i govore kako bi taj predmet funkcionirao, kako bi izgledao itd.</p>	<p>-individualni rad</p>	<p>-razgovor</p>	
--	---	--	--------------------------	------------------	--

		Učenici zapisuju svoje stavove na papirić.		-usmeno izlaganje -brainstorming	
2.3. Najava zadatka i ponavljanje 2 min	<p>Studentica najavljuje glavni zadatak.</p> <p>„Krećemo na glavni zadatak. Danas ćete osmisliti izgled predmeta kojeg god poželite – funkcionalan izum koji ne postoji i koji bi vam pomogao riješiti neke probleme .</p> <p>Pogledajte što ste zapisali u bilježnicu prije dvije minute. To što ste zapisali ćete nacrtati ili naslikati s bilo kojim materijalom ili sredstvom, samo morate koristiti boje. Zašto su boje bitne u dizajnu, prisjetite se? Tako je. Možete koristiti što god želite – akvarel, tempere, pastele, bojice, flomastere, samo nemojte miješati različite tehnike.</p> <p>Prije nego krenete raditi, ponovite mi koji je današnji zadatak.“</p>	<p>Učenici slušaju koji je njihov današnji zadatak.</p> <p>„Boje su bitne jer nas asociraju na nešto i one mogu privući ljude da uoče taj predmet.“</p>	- individualni rad	- razgovor	

		Učenici ponavljaju koji je njihov današnji glavni zadatak.			
<p><u>4. REALIZACIJA IDEJE, PRAKTIČNI RAD UČENIKA</u></p> <p>60 min.</p>	<p>Studentica uputi učenike da sami uzmu pribor s kojima će raditi.</p> <p>Dok učenici rade, studentica šee među njima, konzultira ih i raspravlja o njihovim idejama kako dizajnirati vlastiti izum.</p> <p>Studentica upozorava učenike na preostalo vrijeme koliko ga imaju.</p>	<p>Učenici biraju materijal po želji te dizajniraju vlastiti izum.</p>	- Individualni rad		<p>Tempere, kistovi, papir, voda, krpica, paleta, akvarel, paste, bojice, flomasteri</p>
<p><u>5. (npr.)ANALIZA I VREDNOVANJE OSTVARENIH LIKOVNIH RADOVA</u></p>	<p>Nakon što su učenici gotovi, zajedno krećemo u analizu. Radove stavimo na svima vidljivo mjesto i okupimo se oko njih.</p> <p>Studentica pokreće raspravu.</p>	<p>Učenici se skupe oko vlastitih radova i promatraju ih.</p>			<p>- ploča</p> <p>- power point prezentacija</p>

15 min.	<p>„Koji radovi su najneobičniji? Koji izum vam se čini najzanimljivijim? Koji izum izgleda najoriginalnije? Čiji izum vam se čini najfunkcionalnijim? Zašto? Koje izume od ovih biste htjeli koristiti i imati doma? Tko je autor ovog izuma? Hoćeš nam molim te objasniti čemu taj izum služi? Što mislite, koji izumi od ovih mogu najučinkovitije riješiti probleme koji vas muče? Zašto? Koje boje su najzastupljenije na radovima? Zašto ste koristili te boje? Što te boje vama predstavljaju? Što mislite, da se ovaj izum nalazi u dućanu, biste li ga primijetili? Autor ovog izuma, hoćeš li nam opisati kako se on koristi? Da imate ove izume, bi li vam život bio lakši? Zašto?“</p> <p>Nakon evaluacije studentica zamoli učenike da anonimno i iskreno ispune upitnik.</p> <p>Kada učenici završe upitnike, studentica ih uputi da pospreme materijal i počiste za sobom.</p>	<p>Učenici sudjeluju u diskusiji i odgovaraju na pitanja, objašnjavaju izume, raspravljaju i govore što misle.</p> <p>Učenici ispunjavaju upitnik.</p> <p>Učenici pospremaju radna mjesta.</p>	- Individualni rad	- razgovor	
---------	---	--	--------------------	------------	--

IV. PLAN PLOČE

Oblik i boja

Ključni pojmovi: Industrijski dizajn

Primijenjena umjetnost

Funkcionalnost

Asocijativnost

Likovno-umjetničko djelo:

Alexander G. Bell – telefon

W. Wagenfeld – bočica za senf

A. Warhol – Campbell juha

UPITNIK

Stavi križić u polje koje smatraš najbližim tvojim stavovima.

	Najgori predmet	Dosadan predmet	Ok predmet	Zabavan predmet	Najbolji predmet
Likovna kultura je					

	Potpuno nezanimljiva	Nezanimljiva	Ok	Zanimljiva	Vrlo zanimljiva
Uobičajena nastava na predmetu Likovna kultura je					

	Vrlo dosadan	Uobičajen	Ok	Zanimljiv	Zanimljiviji nego inače
Današnji sat Likovne kulture je bio					

Htio/htjela bih više ovakvih sati	Da	Ne

	Nimalo se ne slažem	Ne slažem se	Niti se slažem niti se ne slažem	Slažem se	Potpuno se slažem
Bio/la bih više motiviran/a za sat Likovne kulture kada bih sam/a birao/la što ću raditi tijekom zadatka.					
Bio/la bih više motiviran/a za sat Likovne kulture kada bih sam/a birao/la koji ću materijal koristiti.					
Da mogu sam/a birati materijal koji ću koristiti, isprobao/la bih više različitih materijala.					
Kada sam/a biram temu koju ću raditi, lakše mi je ispuniti zadatak.					
Kada sam/a biram temu i materijal tijekom zadatka, imam više ideja za rad.					

Tijekom glavnog zadatka koristio/la sam materijal koji sam prethodno na papir napisao/la da mi je najdraži.	Da	Ne

Ime i prezime: _____

Razred: _____

Datum: _____

1. Koja ti je najdraža tehnika i materijal za raditi na satu Likovne kulture?

2. Zašto?

3. Koja ti je najgora tehnika i materijal za raditi na satu Likovne kulture?

4. Zašto?

Učenički radovi, peti razred